

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 9 • ROČNÍK XXII.

ZÁŘÍ 2016

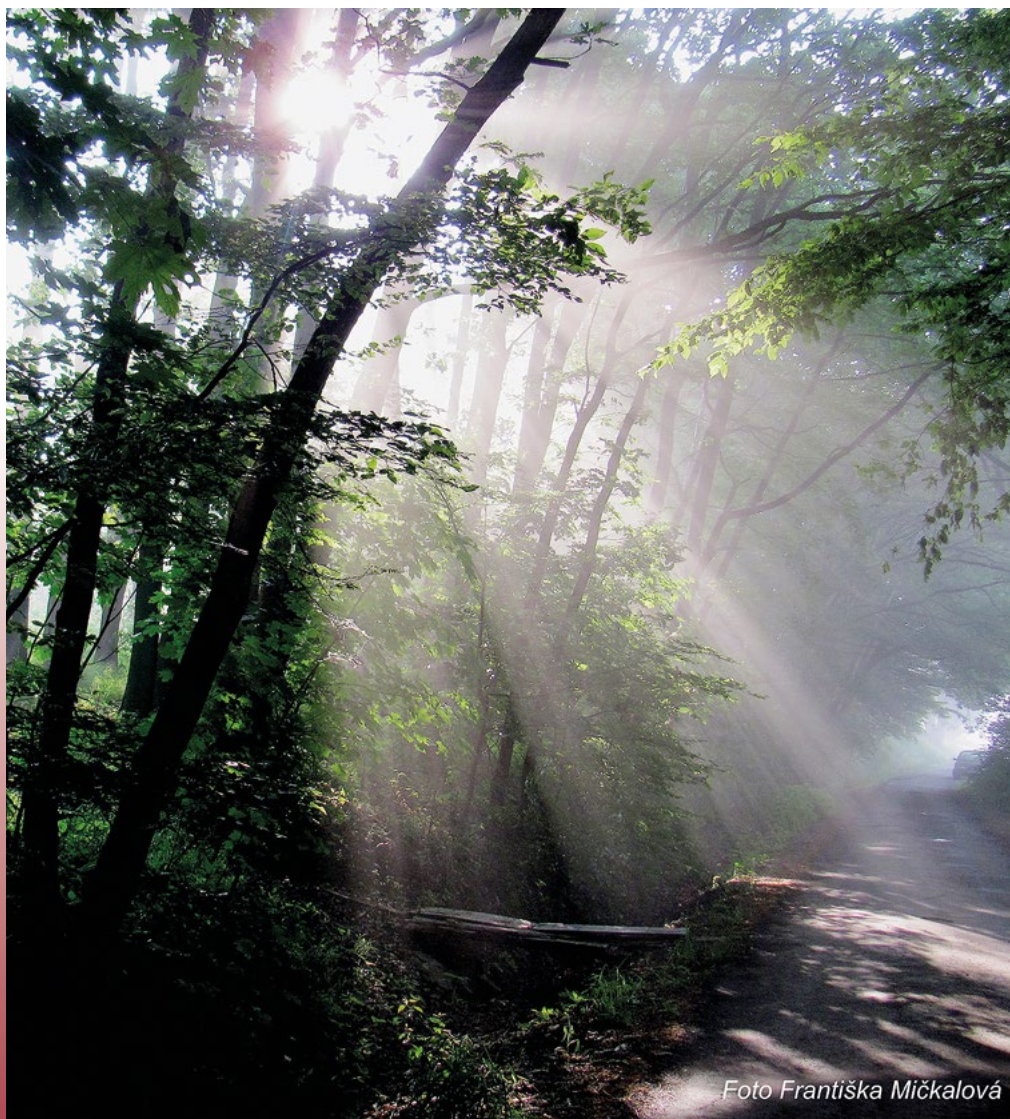

Foto Františka Mičkalová

V sobotu 20. srpna 2016 proběhly oslavy 140. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Buchlovicích. K této oslavě se vrátíme podrobněji v příštím Buchlovském zpravodaji. (foto -bž-)

Informace městyse Buchlovice

Výpis z usnesení Rady městyse Buchlovice

č. 32/2016 ze dne 2. 6. 2016

Rada městyse Buchlovice:

- vzala na vědomí výsledek jednání starosty ing. Jiřího Černého a ing. Milana Valoucha, projektanta se zástupci SFDI o podání žádosti o dotaci na cyklostezku „Křižné cesty“ ve druhém kole podávání žádostí tj. 29. 7. 2016. Rada schválila zahájení prací výstavby cyklostezky „Křižné cesty“ ještě před podáním žádosti o dotaci ze SFDI. Termín zahájení prací vybraným uchazečem – Vodohospodářskými stavbami Javorník – CZ s.r.o., bude upraven dodatkem,
- pověřila ing. Jiřího Černého, starostu, podpisem výpovědi Smlouvy o zajištění dodávky tepla uzavřené mezi Městyssem Buchlovice a společností ATRIUM THERM, s.r.o., Uherské Hradiště, ze dne 30. 9. 2001. Rada schválila uzavření smluvního vztahu na provoz kotelny a prodej tepla pro Úřad městyse Buchlovice a zdravotní středisko na adrese nám. Svobody 800, Buchlovice, se společností REÚSS, Uherské Hradiště,
- schválila Dodatek č. 1 ke Smlouvě o zemědělském pachtu mezi Městyssem Buchlovice a Lesním Družstvem a pověřila ing. Jiřího Černého, starostu, podpisem dodatku,
- v souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., § 39, odst. 1) souhlasila se zveřejněním záměru pronájmu prostor sloužících podnikání, stánek č. 4 o celkové výměře 12 m², v budově čp. 6 na p. č. 25 v k. ú. Buchlovice,
- schválila žádost o umístění dopravního zrcadla Mgr. Antonína Gajdoše, MBLA, vedoucího Domova pro seniory Buchlovice. Dopravní zrcadlo bude umístěno na trafostanici na protější straně křižovatky ulic U Domova a Tyršova,
- vzala na vědomí bez připomínek konání sportovní akce „Syravinský běh Velkou Moravou“, konaný 24. 9. 2016. Pořadatelem je Orel Syrovín. Rada doporučila pořadateli před závodem zjistit aktuální stav ulice K Buchlovu, ve které je plánovaná oprava vodovodního řádu,
- vzala na vědomí odpověď zástupce veřejného ochránce práv, JUDr. Stanislava Křečka, na podnět majitelky chaty na Smradavce, která podala podnět proti postupu Úřadu městyse Buchlovice, zejména odboru výstavby. V dopise zástupce veřejného ochránce práv sděluje, že neshledává důvod k přijetí opatření dle zákona o veřejném ochránci práv. Majitelce chaty na Smradavce navrhuje možnosti řešení její záležitosti a doporučuje, aby se obrátila na kvalifikovaného právníka,
- vzala na vědomí vyjádření Dopravního inspektorátu Policie ČR Uherské Hradiště - npor. Roberta Rampáčka k projektové dokumentaci č. 3 stavební akce „Studie – úprava křižovatky ulic Hradištská – Tyršova – Komenského, Buchlovice“. Sděluje, že k předložené dokumentaci nemají námitek. Doporučuje rozšířit pozemní komunikaci vedoucí ke stavebninám na minimální šířku 4,50 m, z důvodu bezpečného vyhýbání protijedoucích vozidel,
- schválila rozpočtové opatření č. 6 na rok 2016. Navýšení výdajů u položky 3745 Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň o 51 tis. Kč, celkově ze 43.650 tis. Kč na 43.701 tis. Kč. Navýšení příjmů u položky 4116 Dotace – úřad práce o 84 tis. Kč, celkově z 39.635 tis. Kč na 39.719 tis. Kč,
- se seznámila a vzala na vědomí zápis z jednání sociální komise, které se konalo dne 30. 5. 2016 za přítomnosti 3 členů komise.

Výpis z usnesení Rady městyse Buchlovice

č. 33/2016 ze dne 23. 6. 2016

Rada městyse Buchlovice:

- projednala navrženou Smlouvu o bezúplatném převodu vlastnického práva k nemovité věci s omezujícími podmínkami č. UZSVM/BUH/3389/2016-BUHM od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, jejíž předmětem je pozemek p. č. 3678 – ostatní plocha o výměře 132 m² v k. ú. Buchlovice. Návrh smlouvy předkládá Zastupitelstvu městyse Buchlovice a doporučuje její schválení,
- schválila nabídku ZO NOS PPP Nanuk Zdounky na odkoupení 2/8 pozemku p. č. 2183 – ostatní plocha v k. ú. Buchlovice. Rada nabídku předkládá Zastupitelstvu městyse Buchlovice a doporučuje její schválení,
- schválila Smlouvu č. 2/2016 o nájmu prostor sloužících k podnikání a úhradě služeb spojených s jejich užíváním. Jedná se o prodejní stánek č. 4 na tržnici o výměře 12 m². Rada pověřila starostu ing. Jiřího Černého podpisem smlouvy,
- v souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., § 39, odst. 1) souhlasila se zveřejněním záměru pronájmu prostor sloužících k podnikání v budově č. p. 237 na parcele č. 36 v k. ú. Buchlovice o celkové výměře 40 m²,
- dle ustanovení vyhlášky č. 274/2009 Sb. o školských zařízeních ve znění vyhlášky č. 54/2016 Sb., souhlasila s nejvyšším počtem žáků 90 ve školním klubu,
- na základě souhlasného stanoviska Lesní správy Buchlovice i rada městyse vydala souhlas pro Jednotu Orel Syrovín k uspořádání hromadné sportovní akce „Syrovínský běh Velkou Moravou“ dne 24. 9. 2016 za předpokládané účasti cca 300 běžců po trase dle přiložené mapky,
- schválila výběr uchazeče z Vlčnova na opravu drobných pamětihodností v k. ú. Buchlovice, který podal nejnižší nabídkovou cenu. Rada schválila smlouvu o dílo s vybraným uchazečem z Vlčnova na opravu horního kamenného kříže na hřbitově, kamenného kříže ve Starých horách a Mariánského sloupu na náměstí. Rada pověřila starostu ing. Jiřího Černého podpisem smlouvy o dílo,
- se seznámila a schválila cenovou nabídku firmy SECURITY TECHNOLOGIES a.s., Brno pro instalaci CCTV na hřbitov a parkoviště v Buchlovicích, EZS do Muzea Podhradí a 6 domovních telefonů do Československého kulturního centra.

Výpis z usnesení Rady městyse Buchlovice

č. 34/2016 ze dne 14. 7. 2016

Rada městyse Buchlovice:

- v souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., § 39, odst. 1) souhlasila se zveřejněním záměru prodeje části obecního pozemku p. č. 1934/2 – orná půda v k. ú. Buchlovice. Záměrem vyhovuje žadatelce z Uherského Hradiště za cenu dle znaleckého posudku. Náklady na znalecký posudek a vklad do Katastru nemovitostí uhradí kupující. Rada předává žádost zastupitelstvu a doporučuje její schválení,

- vzala na vědomí návrh Smlouvy o podmínkách a právu provést stavbu č. 166/22/16 „Buchlovice, MK Váhovy a MK Řadová“. Předmětem smlouvy u udělení souhlasu oprávněného hospodáře pozemku p. č. 232/3 v obci a k. ú. Buchlovice – ŘSZK, p. o., Zlín, stavebníkovi – Městysu Buchlovice ke zhotovení stavby za cenu záboru jízdního pruhu bez zásahu do vozovky. Rada předkládá návrh Smlouvy zastupitelstvu a doporučuje její schválení,
- schválila Smlouvu č. 3/2016 o nájmu prostor sloužících podnikání uzavřené mezi Městysem Buchlovice a nájemníkem ze Břestku. Předmětem nájmu jsou prostory na adrese nám. Svobody 237 o výměře 40 m². Rada pověřila starostu ing. Jiřího Černého podpisem smlouvy,
- posoudila cenové nabídky na opravy místních komunikací Buchlovice – před pálenicí a Buchlovice – za pálenicí a vybrala uchazeče Správu a údržbu silnic Slovácka, s.r.o., Uherské Hradiště, který podal nejnižší nabídkovou cenu,
- starosta městyse ing. Jiří Černý seznámil radu s rozhodnutím generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky o pořadí městyse se žádostí o přiznání dotace v roce 2017 na pořízení nového dopravního automobilu pro SDH Buchlovice,
- v souladu s novelou zákona č. 250/2000Sb. – zákon č. 477/2008, schválila přijetí účelového finančního daru pro Základní školu a Mateřskou školu Buchlovice ve výši 10.000 Kč od dátkyně z Buchlovic na pořízení diářů,
- schválila rozpočtové opatření č. 8 na rok 2016. U výdajů se jedná o přesuny mezi kapitolami. U příjmů je rozpočtové opatření ve výši + 421 tis., celkem na 41.638 tis. Kč,
- se seznámila a vzala na vědomí zápis z jednání komise životního prostředí a zemědělství, které se konalo dne 28. 6. 2016 za přítomnosti tří členů komise.

Setkání zástupců partnerských obcí

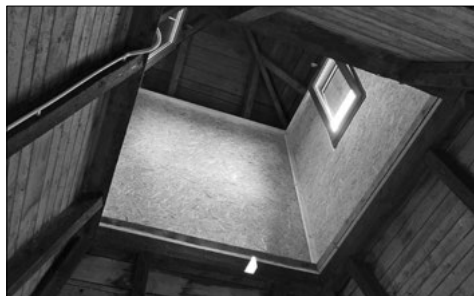

V měsíci červnu se setkali představitelé městyse Buchlovice s představiteli partnerské slovenské obce Soblahova v Buchlovicích. Cílem setkání byla příprava společného projektu nazvaného Buchlovice Arnošta Hrabala, o kterém vás budeme blíže informovat v některém z dalších zpravodajů. (foto -bž-)

Hasičská zbrojnice v novém hávu

V polovině měsíce srpna byla předána do užívání zrekonstruovaná hasičská zbrojnice, jejíž opravu prováděla firma EKOROL ALFA s.r.o. Během stavebních prací se zbrojnice dočkala výměny zbytku oken, vybudování plynové přípojky včetně nového plynového vytápění namísto původního elektrického, vnitřního zateplení stropu, zabezpečení budovy, výměny věže, kterou léta zatékalo, opravy vnějších a vnitřních omítek, nátěrů, maleb atd. Oprava hasičské zbrojnice probíhala ve dvou etapách v letech 2013 a 2014 a v letošním roce nákladem městyse Buchlovice. Současná etapa si vyžádala částku 1,040.000 Kč. Na tomto místě je třeba poděkovat i členům hasičského sboru za pružné úklidové a stěhovací práce, které byly během rekonstrukce nutné, jež zprostředkoval a organizoval pan Martin Lukeščík. Poděkování patří rovněž pánům Antonínu Zelinkovi a Ladislavu Švanygovi za nezištnou opravu původního reliéfu sv. Floriána na průčelí zbrojnice. (foto -bž-)

Milí odpad třídící i netřídící občané,

řekli byste, že šlapání PET lahví a jiných obalů představuje statisčové úspory nebo naopak nešlapání obalů představuje statisčové náklady? Jak je to možné?

Je řada způsobů sběru plastu např. sběr prostřednictvím veřejných kontejnerů, sběr do soukromých popelnic přímo od domu nebo pytlový sběr. My použijeme pro jednoduchou demonstraci pytlový sběr, přičemž princip platí pro všechny typy sběrů. Náklady na nákup pytle, svoz, evidenci, aj. činí na jedno obslužení pytle nebo nádoby o objemu 120 litrů přibližně 12 Kč (to když je svoz správně nastaven). Příspěvek od autorizované obalové společnosti činí přibližně 5 Kč za kg vytríděných plastových obalů. Další a zároveň poslední informací potřebnou pro doplnění mozaiky je kapacita pytle/nádoby. Do 120 litrové nádoby/pytle se vejde 1,2 kg nepošlapaných PET lahví nebo 3,5 kg pošlapaných PET lahví.

Hmotnost	Příjmy	Náklady	Zisk / Ztráta
1,2 kg nepošlapaných PET	$1,2 \cdot 5 = 6 \text{ Kč}$	12 Kč	$6 - 12 = \text{Ztráta} - 6 \text{ Kč}$
3,5 kg pošlapaných PET	$3,5 \cdot 5 = 17,5 \text{ Kč}$	12 Kč	$17,5 - 12 = \text{Zisk} + 5,5 \text{ Kč}$

Z tabulky je krásně vidět, že odpady je možné třídit se ztrátou – 6 Kč na pytli/nádobě nebo se ziskem + 5,5 Kč na pytli/nádobě. Záleží jen na tom, zda se šlapou nebo nešlapou obaly, jako jsou PET lahve, krabice od mléka a jiné další obaly.

Možná si říkáte, co to je 6 Kč. Pokud ale budeme uvažovat v rámci obce, která ročně předá k recyklaci 40 tun plastů, tak už se pohybujeme v řádech statisčů a to už jsou peníze, které na zemi nenajdete. Pokud se tyto peníze musí vzít z rozpočtu obce/města nebo kvůli tomu podražít na poplatku za odpady, je to naprosto zbytečné a doslova do vzduchu vyhozené peníze. Pokud nejste z tohoto článku moudřejší, doporučujeme shlédnout 3. díl pořadu MOJEODPADKY na Facebooku nebo na Youtube pod názvem Statisce ve vzduchu. Přejeme příjemné sledování a spousty pošlapaných obalů.

S pozdravem Ing. Radek Staňka
pořad MOJE ODPADKY

Naše obec recyklací elektrospotřebičů výrazně ulevila životnímu prostředí

Snaha obyvatel obce recyklovat staré a nepoužívané elektrospotřebiče se již několik let vyplácí. Naše obec obdržela certifikát vypovídající nejen o přínosech třídění televizí a počítačových monitorů, ale také o velkém významu sběru drobných spotřebičů, jako jsou mobilní telefony. Díky environmentálnímu vyúčtování společnosti ASEKOL můžeme nyní přesně vyčíslit, o kolik elektrické energie, ropy, uhlí, primárních surovin či vody jsme díky recyklaci vysloužilého elektrika ušetřili ekosystém Země. Víme také, o jaké množství jsme snížili produkci skleníkových plynů CO_2 .

nebo nebezpečného odpadu. Informace vycházejí ze studií neziskové společnosti ASEKOL, která s obcí dlouhodobě spolupracuje na recyklaci vytríděných elektrozařízení.

Z Certifikátu Environmentálního vyúčtování společnosti ASEKOL vyplývá, že občané naší obce v loňském roce vytrídili 291 televizí, 53 monitorů a 2 970,94 kg drobných spotřebičů. Tím jsme uspořili 125,78 MWh elektřiny, 6 118,01 litrů ropy, 545,48 m³ vody a 4,72 tun primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů o 27,72 tun CO₂ ekv., a produkci nebezpečných odpadů o 106,86 tun.

Výsledek studie jednoznačně prokázal, že zpětný odběr elektrozařízení, i těch nejmenších, má nezanedbatelný pozitivní dopad na životní prostředí. Když si uvědomíme, že recyklace běžných 100 televizorů uspoří spotřebu elektrické energie pro domácnost až na 4 roky, nebo ušetří přibližně 400 litrů ropy potřebných až k sedmi cestám do Chorvatska, jsou to impozantní čísla. Pozitivní zprávou pro uživatele počítačů také je, že odevzdání 10 vysloužilých monitorů ušetří spotřebu energie potřebnou pro chod notebooku po dobu necelých 5 let. Všichni ti, kteří tříděním takto zásadně přispívají k ochraně životního prostředí, si zaslouží obrovský dík.

Studie LCA posuzuje systém zpětného odběru CRT televizorů, počítačových monitorů a drobného elektrozařízení. Hodnotí jejich sběr, dopravu a zpracování až do okamžiku finální recyklace jednotlivých frakcí vyrazených spotřebičů do nového produktu. Pro každou frakci byly vyčísleny dopady na životní prostředí. Výsledky studie jsou prezentovány jako spotřeba energie, surovin, emise do ovzduší, vody a produkce odpadu. Konečná bilance vyzněla pro zpětný odběr elektrozařízení jednoznačně pozitivně, a to ve všech aspektech.

Asekol, a.s.

Kulturní kalendář

20. 8. – 21. 11.	Výstava Z historie hasičského sboru v Buchlovicích	Muzeum Podhradí Buchlovce	
25. 9.	Trh v podhradí	Náměstí Buchlovce	ČSKC Mgr. Pavla Večeřová Tel. 724 030 056 www.kulturabuchlovce.cz
27. 9.	Zájezd do Termálních lázní Velké Losiny	Velké Losiny	ČSKC Pavla Večeřová, tel. 724 030 056 www.kulturabuchlovce.cz
28. 9.	Turnaj v petanque	Hřiště TJ Sokola Buchlovce	PK Stříbrné kule, Alena Horáková www.stribrnekule.cz
8. 10.	Turnaj v petanque	Hřiště TJ Sokola Buchlovce	PK Stříbrné kule, Alena Horáková www.stribrnekule.cz
9. 10.	Charitativní projekt Buchlovce pomáhají	Československé kulturní centrum Buchlovce	Misijní klubko Buchlovce, Věra Kapounková, tel. 775 281 440 ČSKC Buchlovce; Mgr. Pavla Večeřová, tel. 724 030 056 www.kulturabuchlovce.cz
14. 10.	SBOROVNA - Divadlo Pavla Trávníčka	Sál restaurace U Páva	ČSKC Mgr. Pavla Večeřová Tel. 724 030 056 www.kulturabuchlovce.cz

Zahradní slavnosti přálo počasí

Mateřská škola v Buchlovicích uspořádala v odpoledních hodinách 22. června v areálu mateřské školy Zahradní slavnost, při níž se rozloučili nastávající prvňáci se školkou a byli ředitelkou ZŠ a MŠ Buchlovice Mgr. Miroslavou Klímovou pasováni na „prvňáky“. (foto Bořek Žižlavský a Pavel Paška)

Rozloučení s žáky deváté třídy – 30. 6. 2016

Foto: Bořek Žižlavský

Nové knihy

Naučná literatura

J. A. Novák: Karel IV. mystik a čaroděj
G. Vorel: Podivná vojna (vzpomínky pétépáka)
J. Matyášová: Přátelství navzdory Hitlerovi
V. Liška: Magická místa České republiky
V. Liška: Posvátná místa České republiky
V. Liška: Zločiny a tragédie v českých dějinách
R. Steiner: Člověk a vesmírné slovo
R. Steiner: Muž, žena a dítě ve světle duchovní vědy
Z. Matějček: Po dobrém, nebo po zlém?
K. Bertini: Sendvičová rodina
A. Freerová: Jíst, mládnout, radovat se
G. Ferrara: Tantra
R. Webster: Čtení z ruky pro začátečníky
Kol.: Provence
Kol.: Skotsko
Kol.: Korfu

Krásná literatura

F. Niedl: Rytíři z Vřesova
K. Janouchová: Pokrevní sestry
P. Dvořáková: Sítě
H. Whitton: Anna Falcká
H. Whitton: Krásná Anna
H. M. Körnerová: Dlouhá cesta (4. díl ságy)
O. Dvořák: Ďáblův klíč
R. Třeštíková: Bábovky
R. Cílek: Smrt muže s koňskou hlavou
P. Nachtmanová: Vražda v krajině přízraků
J. Stach: Vražda ve vilové čtvrti
J. Soukup: Smrt v dešti
J. Zamora: Vrah na jednu noc
R. Galbraith (pseud. J. K. Rowlingové): Ve službách zla
L. Child: Odpočívaj v pokoji
Ch. Linková: Ctitel
Ch. Linková: Šmírák
Ch. Linková: V údolí lišek
Ch. Linková: Zapomenuté dítě
L. Jackson: Připravena zemřít
T. R. Smith: Farma
S. Bragi: Planina

M. Olsson: Trest a smrt

J. Dicker: Pravda o případu Harryho Queberta
J. Green, D. Levithan: Will Grayson, Will Grayson
P. Simonsová: Měděný jezdec 1. díl
P. Simonsová: Taťána a Alexandr 2. díl
P. Simonsová: Letní zahrada 3. díl
W. Smith: Kopí osudu
W. Smith: Monzun
W. Smith: Píseň slonů
W. Smith: Zlatý lev
L. Kessler: Dvojitá hra
Kol.: Deník Rivky Lipszycové
D. Rodriguezová: Kavárnička v Kábulu
J. Moyesová: Jeden plus jedna
L. Jewellová: Dům, ve kterém jsme vyrůstali
D. B. Frank: Sestry hurikánu
K. Bivaldová: Čtenáři z Broken Wheel doporučují
S. Gruenová: Na břehu jezera
J. Weiner: Koho miluješ
N. Roberts: Tajuplná žena
S. Brown: Reportér
S. Brown: Alibi
D. Steel: Marnotratný syn
A. Jakoubková: Miluju tě... i s natáčkama

Nejen pro maturanty

E. A. Poe: Zánik domu Usherů a jiné povídky

Krásná literatura pro děti a mládež

J. Kinney: Deník malého poseroutky 10 (Staré dobré časy)
I. Březinová: Vítej, Karle!
I. Peroutková: Anička na řece
R. R. Russellová: Deník mimoňky, Příběhy z neslavného života
R. R. Russellová: Deník mimoňky, Příběhy neoblíbený paříčky
R. R. Russellová: Deník mimoňky, Příběhy netalentovaný pop hvězdy
R. R. Russellová: Deník mimoňky, Příběhy neohrabaný krasobruslařky
R. R. Russellová: Deník mimoňky, Příběhy nerozumný poradkyně

Knihovnice

Fotbalové derby

Po dvouletém snažení se konečně dne 14. 5. 2016 podařilo uskutečnit fotbalové derby mezi týmy Buchlovice „C“ a Rekreačním Střediskem Smraďavka. Atmosféra byla vynikající, diváků se sešlo kolem stovky, počasí bylo super. A výsledek? Ten přece nebyl až tak důležitý. Ale pro pořádek – tým Buchlovice C po poločase 0:0 vyhrál 6:0. Pozápasové posezení u piva a klobásek bylo krásným ukončením fotbalového derby.

Pro velký úspěch se následně pak 2. června odehrálo utkání podobného ražení, a to v Břestku na hřišti u Krtka mezi hráči Buchlovice „C“ (s výpomocí „partáků“ z Břestku) proti fanouškům FC Slovácko. Zápas byl dramatický a výkon fotbalistů „Céčka“, kde byli někteří i o více jak 20 let starší než mladíci ze „Slovácka“, byl fantastický! Výsledek 3:3.

Buchlov a Barborka od Velehradu

Hasiči se v Ostrohu tužili

Členové Sboru dobrovolných hasičů Buchlovice absolvovali koncem července náročný výcvik na vodě v Uherském Ostrohu. Výcvik byl především zaměřen na záchranu tonoucích a pomoc při povodních. (foto SDH Buchlovice)

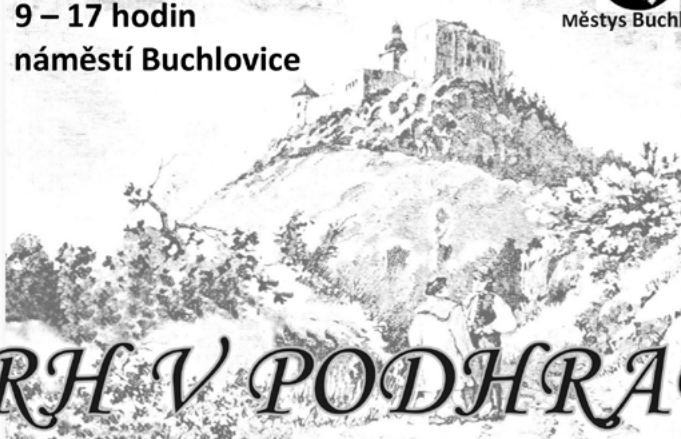

25. září 2016

9 – 17 hodin
náměstí Buchlovice

Městys Buchlovice

TRH V PODHRADÍ

Program:

9,30 Děkonná mše svatá za úrodu v kostele sv. Martina,
po jejím skončení slavnostní dožínkový průvod na náměstí
s Dechovou hudbou Buchlovjané.

10,30 Zahájení kulturního programu s písněmi o víně a ukázkou
presování vína v podání Mužského sboru FS Buchlovice.

Dále vystoupí Ženský sbor FS Buchlovice, Buchlovjánek, Děcka
z Buchlovic, dechová hudba Buchlovjané, MŠ Buchlovice a
další.

Proběhne soutěž v „táhání košťýřem“, soutěž „O nejlepší
jablečné cokoli“ apod.

Bude vysvěcen nový včelí úl a již tradičně bude posvěcen
letošní vinný mošt.

Po 17. hodině v případě příznivého počasí bude na náměstí pokračovat
beseda s dechovou hudbou Buchlovjané

Výstava Zmatené peníze

Dne 29. července jsme v Galerii na půdě Muzea Podhradí Buchlovice otevřeli další velmi zajímavou výstavu. Jedná se o putovní numizmatickou výstavu zapůjčenou Regionálním muzeem v Litomyšli. Je zde k vidění na 250 papírových platidel, které mezi lidmi putovaly v letech 1803 až 1924, drtivá většina z nich však putovala v době první světové války a v letech těsně po ní. Jsou na nich patrné zmatky ve financích států zapojených do první světové války (Rakousko-Uhersko, Československo, Polsko, Rusko, Itálie, Francie, Černá Hora, Rumunsko a především Německo), což dokazují tzv. nouzovky, ukázky kolkování, hyperinflace, poukázky ze zajateckých táborů apod.

Cílem výstavy je dle slov jejího tvůrce navíc upoutat pozornost a poskytnout zábavu i návštěvníkům bez zvláštní záliby v numismatice. Za tím účelem je připraven na vyzkoušení kostým minnesängera či focení s hlavou v bankovce. Doslova tvrdé podmínky z doby krizí je možné si vyzkoušet na praktické ukázce – zkuste, jak se chodilo v dřevákách, které se běžně nosily i u nás. Také je pro Vás připraveno několik společenských her - proputovat bitvami první světové války můžete prostřednictvím společenské hry Vojíne, nezlob se! a dospět až k obhajobě vítězství Dohody nebo změnit běh dějin. Nahlídnout do prostředí zázemí první světové války a černého trhu vám umožní originální stolní desková společenská hra Jak se stát keřasem pro 2 až 6 hráčů ve věku od 6 do 99 let. U stolků lze vyzkoušet historické karetní hry, jako je Karnöffel z počátku 15. století, či hra Šestadesát, která vznikla podle legendy z roku 1652. Zajímavá je i nabídka šachů pro čtyři hráče, která je pravděpodobně nejstarší variantou pocházející z Indie z doby kolem 15. století.

Na větší účastníky čekají magnetické tabule se skládačkou Der Tannhäuser a příběhu Jak se dobrý skutek vyplatí. Dalším úkolem je přiřadit správné měny k jednotlivým zemím a poslepu určit materiál platidla (plátno, lastura, jantar, kožešina, měď a papír). Využití získaných zkušeností můžete pak u stolků s předtištěnými polotovary bankovek, pastelkami a tiskátky a Vytvořit si vlastní měnu!

Něco z historie papírových platidel...

Bankovky jsou užitečný nástroj, který ulevuje našim kapsám a peněženkám od nošení spousty kovu. Historicky se vyvinuly z obchodních směnek - v případě předložení směnky byla původnímu majiteli vydána bankovka, kterou se banka zavazovala vyplatit při předložení určité množství zlata popřípadě určitou sumu.

První bankovkou si ulehčovali život Číňané za císaře Kao Tsunga, kteří po „poukázkách“ vyvedených na kůži přešli asi v sedmém století našeho letopočtu na předchůdce papírových bankovek. Evropa se poprvé setkala s papírovými penězi zprostředkovaně ve třináctém století. To když ze svých cest přivezl čínské papírové peníze slavný cestovatel Marco Polo. Ve své době ovšem vzbudily pouze smích a bouři odporu. Důvěřovat obyčejnému papíru, penězům, které se dají zničit, se nikomu nechtělo. Marco Polo roku 1298 píše, že bankovky jsou v oběhu i v Persii a Japonsku. Teprve 300 let poté, co Marco Polo představil Evropě papírové peníze, vznikají na našem kontinentě první skutečné bankovky. Jsou jimi švédské tolary, zvané Riksdalery, vydané v roce 1661. Ty vznikají kvůli devalvaci měděných mincí představených v roce 1644. Protože papírové peníze neměly žádnou vnitřní hodnotu (kromě hodnoty papíru), jejich hodnota závisela na krytí zlatem, stříbrem nebo jinými aktivy bank. Po případech mnoha státních bankrotů, kdy se hodnota mincí z obecných kovů a zejména bankovek snížila na zlomek jejich původní hodnoty, bylo nutné zvýšit důvěru veřejnosti k těmto penězům. V roce 1816 Velká Británie zavedla tzv. zlatý standard libry. Tento systém znamenal, že Bank of England, jako centrální banka, se zavázala vyměnit své bankovky kdykoliv na požádání za zlato. Později zlatý standard zavedly další státy (Německo – 1871, Francie – 1878, Japonsko – 1897, Spojené státy – 1890).

V dobách válek nebo ekonomických krizí vznikaly takzvané nouzové měny, nouzové peníze – Notgeld, „nouzovky“ chcete-li. Lidé si schovávali peníze vyráběné z drahých kovů, například stříbra nebo zlata. Proto se v těchto časech razily mince z mědi a dalších levnějších materiálů, později se začaly tisknout i papírová platidla. Nouzové peníze vydávaly státy, ale i také jednotlivá města nebo dokonce podniky, protože chtěly, aby lidé měli k dispozici prostředky umožňující směnu. Dobrá pověst vydavatele garantovala, že až budou k dispozici normální peníze, tak je lidé dostanou výměnou za ty nouzové zpět. Vydavatelé si však po čase všimli, že si sběratelé peníze nechávají a nepoužívají je ke kupování zboží. Proto vydávali série, kterými se je snažili zaujmout. Počítali s tím, že si je nadšenci nechají a nebudou je chtít proplatit za normální měnu. Máme zde například platidlo vyrobené z kůže, které mělo několikanásobně vyšší hodnotu než běžné „nouzovky“. Papírové poukázky byly třeba na padesát feniků a tato měla hodnotu pěti set marek. Ty nejznámější nouzovky se vydávaly po skončení první světové války a měly nejrůznější podobu. Některé byly tradiční, například jako padesátifeník vydaný slezskou obcí Kunzendorf. Jiné vypadaly i dost legračně, lidé byli hodně vynalézaví při tvorbě nouzových měn. Objevovala se vyobrazení s politickou, hospodářskou i historickou tematikou. Na oběživo se dostaly ale i komiksové postavy, mýty, legendy (jako je vyobrazení Krakonoše v rozličných podobách) a na některá německá platidla dokonce i husité. Podle pověsti k německému městu Naumburg přitáhlo vojsko vedené Prokopem Holým. Obyvatelé se báli, že husité město vyplní. Proto k nim vyslali výpravu dětí, které je coby nevinné duše měly přesvědčit, aby město ušetřili. Prokopu Holému se jich údajně zželelo, Naumburg nevyplnil a děti obdaroval třešněmi. Dodnes tuto událost slaví při akci zvané Kirchfest, která se koná na konci června. A dostala se i na jejich nouzovou měnu.

Byly vydávány i poukázky ve válečných táborech - zajatci si za ně mohli kupovat zboží, ale poukázky platily pouze tam. Ztěžovaly tak případný útek, protože v normálním obchodě se s nimi nedalo zaplatit.

Velmi unikátní jsou i bankovky, které vznikly na českém území v období druhé světové války. Terezínské „peníze“ měly dokládat, že v židovském ghettu funguje normální život včetně ekonomické směny – ve skutečnosti ale tyto bankovky neměly žádnou hodnotu a sloužily jen pro zmatení Červeného kříže.

Co se týče české měny...

Roku 1892 byla zavedena korunová mince. U nás platily tyto mince: dvoukoruna (ještě dlouho se jí říkalo zlatka), koruna, dvacetihaléř (niklák – ještě dlouho se mu říkalo šesták), desetihaléř (říkalo se mu pětník), dvouhaléř (bronzový – říkalo se mu krejcar) a haléř (hanlivého názvu finda). Kromě mincí platily v té době již také papírové bankovky, ty měly vyšší hodnoty: 10 K, 20 K, 50 K, 100 K, 500 K, 1000 K a 5000 K. Za první světové války přibýly ještě papírové bankovky zvané „úplavice“ o hodnotě 1 K a 5 K. Tato měna platila až do 28. října 1918.

V listopadu roku 1918 jsme se dočkali vlastní československé měny. Od všech okolovaných bankovek nástupnických států byly československé bankovky padělány v největším rozsahu. K označení těchto padělků byla použita různá razítka. Ještě dlouho po vzniku samostatného Československa platily na našem území rakouské mince a bankovky Rakousko-uherské banky. Obíhaly však také v sousedních zemích, které vyšly z první světové války mnohem zbídačenější než země Koruny české, takže jejich obyvatelé k nám jezdili utrácet. Ministr financí Alois Rašín připravil měnovou samostatnost, k níž došlo 26. února 1919, kdy byly zcela uzavřeny státní hranice. Na dny 3. – 9. března 1919 pak bylo připraveno obklovení dosavadních bankovek v hodnotách od 10 korun výše, takže se z nich staly první československé státní bankovky. Souvisel s tím i obrovský soupis finančního majetku k 1. března 1919, na němž se podílelo 15 000 osob státní správy včetně duchovních. Po právní stránce vznikla československá koruna až 10. dubna 1919, kdy byl přijat tzv. měnový zákon o úpravě a správě platidel.

Zajímavosti...

Nejběžnější mince, která byla v oběhu od května 1922 až do května 1953, tedy celých 31 let, byla 1-korunová mince podle návrhu Otakara Španiela – po válce byla ražena v redukované velikosti a později také z hliníku. Nejdéle obíhající mince u nás, koruna dle návrhu Marie Chytilové-Kučové, byla dána do oběhu po měnové reformě v září 1957 a přestala u nás platit až v roce 1993.

Tisícikoruna z 25. 5. 1934 patřila u nás k nejdokonalejším a na světové výstavě techniky a umění v Paříži v roce 1937 získala čestný diplom.

Komunistický režim počátkem 50. let také prosadil, že optimistický návrh Karla Svolinského na státní bankovku v hodnotě 50 korun s Jánošíkem byl z politických důvodů nahrazen ponurým návrhem vínové bankovky s motivem horníka.

Největší bankovku světa vydali na Filipínách, a to jen pro sběratelské účely v počtu 1000 kusů ke stému výročí nezávislosti země v roce 1998. Ten, kdo o ni měl zájem, ji musel skoro dvojnásobně přeplatit: má hodnotu 100 tisíc pesos. Rozměry této rekordní bankovky jsou 21,6x35,6 cm. Na to už by byla potřeba pořádná peněženka, což?

Nejvíce nul, které se kdy na bankovce vyskytly, mají na svědomí Maďaři. V období po druhé světové válce jejich měnu postihla také hyperinflace (ceny se zdvojnásobovaly každých 15 hodin), a tak banka vytiskla i bankovky v hodnotě 100 milionů miliard pengő. Tyto peníze se ale nikdy nedostaly do oběhu. Země se hyperinflace zbavila, když přešla na novou měnu – forint.

Kramářská píseň, kterou jste mohli slyšet jen při vernisáži výstavy Zmatené peníze, o té Velké válce a těžkostech, které nám přinesla:

*Poslyšte teď píseň o té vojně, kterou vám teď my zazpíváme,
Potřeba bylo vojáků hodně, všechno vám to my teď povíme.
/:Ženské doma samy osiřely, každý muž musel narukovat,
Všichni chlapci do války museli za císaře pána bojovat.:/*

*Do města Sarajeva na své cestě, které v té Srbské zemi leží,
Františka Ferdinanda d'Este zastřelili prý někde pod věží.
/:Nebylo to od nich vůbec hezké, neměli to vůbec dělati,
Co teď doma ty samotné ženské, co ty budou samy dělati.:/*

*Monarchie na Srbsko se zvedla, pak se i Rusáci přidali,
další frontu když Francie zvedla, ostatní se taky vydali.
/:Když už celá planeta válčila, všude bylo velkého zmatku,
Nemyslete, že to sranda byla, jak si mysleli na začátku!:/*

*Když ta válka veliká skončila, všechno bylo hore nohama,
všude bída převeliká byla, dejte pokoj s všema vojnama!
/:Všechny mapy přestaly platiti, nakreslit se nové musely,
budovat zas nové živobytí zchudlí občané si museli.:/*

*Že to byla velmi těžká práce, nemusím vám dlouze vyprávět,
tak to vezmu pokud možno krátce, protože už bylo dávno pět.
/:Zkrátka vznikla nová republika, ještě že jsme v záloze měli
našeho tatíčka Masaryka, jemu děkoval národ celý.:/*

*Na pomoc vzal kolegu Rašína, aby do kupy dal finance,
a tak začla platit nová měna, všeckým bylo hnedle do tance!
/:Nové československé korunky líbily se a platily hned,
Naší zemí vál vánek lehounký, znělo zemský ráj to napohled.:/*

*Z toho plyne řada poučení pro nás všechny i pro ostatní,
každá válka – to žádný med není, ta vymete všechny pokladny.
/:Z historie všichni poučme se, hlavně ti, co vedou národy,
každý nesvár mnohému přinese místo slávy spíš nevýhody.:/*

*Jedno moudré přísloví nám praví, kdo chce víc, tak ten pak nemá nic,
buďme rádi, že nám slouží zdraví a máme přátele, co si přát víc!
/:Kdo chce válčit pro majetek cizí, ať si nechá pěkně zajít chuť,
ať si váží, co má, než mu zmizí, ať je spokojený, buď jak bud!:/*

Foto: Oldřich Stránský

Zálesák – středisko Buchlovice, pobočný spolek

IV. ročník letního tábora

Dne 7. 8. 2016 jsme se již čtvrtým rokem vydali na zálesácký tábor, který měl letos téma – „Svátky v roce“. Tábor se konal na Komářův pasece u vsi Mutyněves nedaleko Jindřichova Hradce.

Přijeli jsme v neděli v podvečer a ubytovali se ve stanech s podsadami. Večer jsme si zahráli hru a unaveni z cesty šli spát. Pondělí moc dobré pro holky nebylo, jelikož bylo velikonoční pondělí. Tak odpoledne kluci pletli žily a holky vyráběly věnce, bohužel nás potom kluci se žilama vyšlahali. Navečer jsme si batikovali trička, jako vzpomínku na tábor. V úterý byl sportovní den, kdy jsme plnili různé úkoly např. střelení z luků, praskání balonků a mnoho dalších. Ve středu jsme měli Mikuláše. Jedna skupina vyráběla masky a druhá v lese stavěla domečky. Večer přišel Mikuláš s čertem a dali nám sladkosti. Ve čtvrtek jsme jeli parním vlakem do Nové Bystřice. Ve městě jsme hráli hru „Dědeček měnil, až vyměnil“ a to jsme vyměňovali s lidmi různé věci, dokud se nám nelíbily. Zpátky jsme jeli zase vlakem a pěšky do tábora. V pátek byly Vánoce, a to jsme si museli najít a ozdobit stromeček. Ozdoby jsme si sami vyrobili z přírodnin a dalších pomůcek. Večer jsme si zpívali koledy u stromečku a rozbalovali dárky. V sobotu se slavil Silvestr. Celé odpoledne se mazali chlebíčky a večer jsme měli raut, ohňostroj, diskotéku a nakonec stezku odvahy. V neděli byl Nový rok, a to jsme uklízeli tábor a jeli autobusem zase domů.

Toto je ten nejlepší tábor vhodný pro všechny věkové kategorie. Nikdy jsme se nenudili a měli jsme ty nejlepší vedoucí na celém světě!

Za táborníky **Sára Machulová**

Další foto z tábora 2016 <http://adrianahrdinova.rajce.net/>
<http://zalesakbuchlovice.webnode.cz/>

Proutník pod pantoflem

Proutníka pod pantoflem jste mohli vidět 25. června na Buchlově a 2. července v buchlovickém amfiteátru v podání Divadelní společnosti J. K. Tyla Buchlovice. Kdo neměl možnost se zúčastnit ani jednoho z těchto velmi úspěšných představení, si může proutníka a jeho kolegy prohlédnout aspoň na fotografiích Veroniky Kyliánové Borisové.

Buchlovjané reprezentovali v Chotovinách

V naší družební obci Chotoviny u Tábora, kam měl podle pověsti běhat z hradu Buchlova v druhém desetiletí 18. století psí dopisní kurýr Cerberus, se 13. srpna uskutečnily tradiční Chotovinské slavnosti, spojené s připomínkou 750. výročí první písemné zmínky o obci. Na oslavy se tentokrát na pozvání vydalo z Buchlovic družstvo zkušených fotbalistů pod vedením předsedy TJ Buchlovce Martina Kořínka.

Po prohlídce výstavy starých fotografií a obrazů, dokumentujících život v Chotovinách, se naši fotbalisté přesunuli do chotovinského sportovního areálu, kde se odehrával hlavní program, a vystupovala populární dechová hudba Budvarka. Po prezentaci tamní jednotky sboru dobrovolných hasičů proběhlo fotbalové utkání mezi hráči Chotovin a Buchlovic, v němž měli chotovinští více štěstí. Poté byla odstartována dovednostní soutěž, pořádaná hasiči, ve které naši vybojovali 6. místo. Následovaly programy pro děti i dospělé a soutěže. Večer si přišli na své milovníci bigbitu a klasické tancovačky, kteří zcela zaplnili sportovní prostory. Zanedlouho se již ozývaly rockové riffy kapel Keks a La sklerosa. V kulturním domě pro plný sál nadšených posluchačů mezitím zahrála cimbálová muzika vedená primášem Pavlem Mitášem a až přes půlnoc vystoupilo místní duo s harmonikou – Václav Plocha a Zdeněk Kukla.

Po celý den přálo příjemné letní počasí. Za velmi dobrou péči o naše sportovce a bohaté občerstvení je třeba poděkovat všem chotovinským pořadatelům.

Foto -bž- a Stanislav Buchtík

1916–2016

100 let úředně schváleného včelařského spolku v Buchlovicích

TRH V PODHRADÍ 2016 A CHŘIBŠTÍ VČELAŘI

Poslední zářiový víkend – letos v neděli 25., již tradičně začíná být víkendem místních řemeslníků, kuchařů, chovatelů či pěstitelů, kteří se setkávají před nebo za prodejními stánky „Trhu v podhradí“ na náměstí v Buchlovicích. I letos bude kromě prodejců tento den obohacen kulturním programem a soutěžemi pro malé i velké; a nabízí tak návštěvníkům příjemně prožitou návštěvu.

Místní včelaři a včelařici se tohoto trhu pravidelně účastní a při příležitosti letošního výročí si pro návštěvníky připravili drobné aktivity, kterými přiblíží včelařinu i těm, kteří se ji aktivně nevěnují. Zejména děti si můžou vyzkoušet svou zručnost a ty úspěšnější si vyslouží i nějakou voňavou odměnu. K prodeji bude med, medovina, svíčky ze včelího vosku.

Pravděpodobně letošní Trh v podhradí navštíví a setrvá v naší obci také královna Fritigil, která se v nadcházejícím období postará o dobré snůškové poměry buchlovických včelařů zejména tím, že pohlídá, aby se v našem kraji příkladně pečovalo o zeleň - jak o užitkovou, tak i okrasnou, a také o volně rostoucí planý vegetační pokrov našich luk a pastvin. Aby se většině lidí stal pojem „zelená poušť“ dostatečnou výstrahou před bezmyšlenkovým kácením, sečením, či jinou devastací krajiny.

Královna Fritigil se s největší pravděpodobností usídí v našem Sadě klenotů – tj. sadě starých a vzácných odrůd ovocných stromů, který tak bude mít přímo na očích. Sad klenotů se tak sice stane o něco vyhledávanější lokalitou (kdo by nechtěl na vlastní oči vidět královnu), ale věřím, že této možnosti nevyužijí pouze pobertové a ničitelé, ale že se zde vytvoří příjemné odpočinkové místo, kde každý rád spočine, či už na cestě do lesa nebo z něho, a hřejivou dlaní pohladí svou duši zejména pozorováním údolí z Trnávek k Dlouhé řece. Údolí sadů, luk a pastvin lemované zelenými lesy a modrou oblohou. A možná se na místě i něčemu přiučí...

na Trh v Podhradí za včelaře zve – **Miroslav Smatana**

Ojedinělý svátek česneku popatnácté

Letošní XV. ročník Festivalu česneku 23. července, pořádaný Folklórní agenturou Buchlov, doprovázelo příjemné teplé letní počasí. Vedle desítek stánků s rozmanitými výrobky, pochutinami a občerstvením se dostavilo kolem třiceti prodejců kvalitního moravského a českého česneku, o který byl tentokrát mimořádný zájem, protože už kolem jedné hodiny po poledni zely téměř všechny česnekové stánky prázdnotou, doprovázenou úsměvy prodejců a pěstitelů.

Moderování letošního ročníku festivalu se tentokrát ujal David Pavlíček. Tisíce návštěvníků měly možnost vybrat si z velké nabídky kulturních programů, zasoutěžit si, a nebo se zúčastnit odborného česnekového semináře v prostotách Muzea Podhradí s největším producentem česnekové sadby u nás, ing. Janem Kozákem z východních Čech.

Po tradičním slavnostním zahájení na horních zámeckých schodech za účasti pořadatelů, zástupců spolupřátel městyse Buchlovice a partnerské slovenské obce Soblahova již následovaly jednotlivé programy, odbývající se na několika místech – v zahradních exteriérech zámeckého areálu, v muzejním dvoře a na hlavním pódiu před muzeem. Zahráli, zazpívali a zatancovali členové CM Burčáci z Míkovic, Stoprounští vinaři z Boršic, FS Lintava z Kunovic, Dolinečka ze Soblahova, DH Stříbrňanka, country Kanonýři, Štrajchkapela z Kněžpole, hudecká muzika PAKL, tanečníci z Hradišťanu či COPOK ROCK BAND z Opavy. Samotné muzeum nabídlo výstavu fotografií – Lidé festivalu česneku a příznivci letní módy si přišli na své při módní přehlídce na zámeckých schodech. U soch Cyrila a Metoděje proběhla luční mše svatá, sloužená P. Rudolfem Chmelařem.

V soutěži o nejhmotnější česnek tentokrát zvítězil Jan Němeček z Blatnice s česnekovou palicí o váze 179 g. Soutěž Garlic Kikindash vyhrála CM Lintava, soutěže čičačů se zúčastnilo 82 zájemců. Letošní ročník festivalu se dočkal nového rekordu v plivání česneku – 1.116 cm –, který docílil Jaromír Dvouletý ze Šumperka. Mezi ženami zvítězila Lucie Svobodová s 522 cm a v dětské kategorii pak Jakub Beníček s 333 cm. (-bž-)

Foto Bořek Žižlavský a Zdeněk Skalička

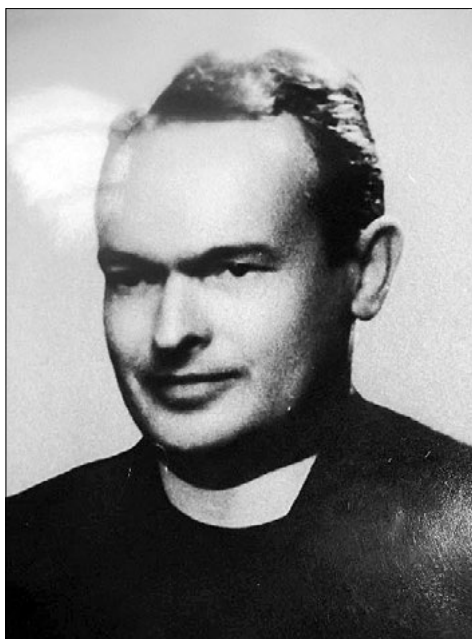

Vzpomínka na P. Richarda Neumana

V letošním roce si připomínáme dvě výročí tohoto kněze, který působil dříve také v naší farnosti a sice: třicet let od úmrtí a zároveň také osmdesát let od jeho kněžského svěcení. Protože se domnívám, že někteří naši starší spoluobčané si na něj ještě budou pamatovat, přináším na těchto stránkách krátké připomenutí jeho osobnosti.

Richard Neuman se narodil 31. března 1912 v Dubanech u Prostějova v početné rodině; měl ještě pět dalších sourozenců. Svého otce pravděpodobně příliš nepoznal, protože padl v bojích první světové války. Po absolvování prostějovského gymnázia odpověděl mladý Richard ve svém nitru na Boží volání k duchovnímu stavu a v roce 1931 se rozhodl zahájit studium na Teologické bohoslovecké fakultě v Olomouci. Na kněze byl vysvěcen arcibiskupem ThDr. Leopoldem Prečanem 5. července 1936. Do duchovní správy nastoupil 1. srpna téhož roku v Buchlovicích. Zde pobyl čtyři roky coby kaplan, ale po odchodu P. Richarda Němčáka do Huštěnovic v roce 1937 vedl dokonce několik měsíců naši farnost jako administrátor, a to až do doby, než k nám byl investován nový farář, P. Arnošt Hrabal.

Dle vzpomínek několika posledních žijících pamětníků se P. Neuman zapsal do srdcí mnoha našich farníků jako horlivý a zbožný kněz, na něž dodnes rádi a s úctou vzpomínají. Aktivně se podílel na podpoře tehdy dobře fungujícího tělovýchovného spolku Orel. S některými jeho členy pomáhal dokonce i nacvičovat divadelní představení. V této činnosti byl částečně spolu s ním zainteresován i druhý náš tehdejší kaplan, P. Miroslav Juřen. P. Neuman měl rád i děti. Protože uměl pěkně kreslit, nejednomu z nich vyzdobil svým obrázkem stránku v památníku. Dalším jeho koníčkem bylo fotografování. Dodnes jsou v archivu bývalých buchlovických spoluobčanů jím pořízené snímky, které zvěčnělým osobám, mezi něž patřily zvláště děti, zpravidla daroval. Mezi některými našimi spoluobčany je v mysli dosud živá vzpomínka na jím organizovanou podpisovou akci proti jisté kantorce, vyučující v té době na Měšťanské škole, která žila se svým

mužem nesezdána. V té době byly morální zásady v naší společnosti ještě poměrně dost zakořeněny, a proto se na život „na hromádce“ pohlíželo zcela jinak než dnes, kdy už je něco takového běžným způsobem života.

Po čtyřech letech byl 1. srpna 1940 P. Neuman přeložen na další kaplanské místo, a to do Dolan, odkud se 14. července 1943 opět stěhoval, tentokrát do Pňovic u Litovle. Tam působil celých čtyřicet tři let, až do své smrti v roce 1986. Těsně po skončení druhé světové války se v nové farnosti musel potýkat s náročnou opravou kostela poničeného několika přímými zásahy dělostřelecké palby. Těžce poškozena byla především věž, v níž byla umístěna pozorovatelná německé armády a také střecha nad lodí. Rekonstruovat bylo nutno

také tamější chrámový interiér, protože několik granátů od ustupující fronty proniklo skrze zdivo i střechu dovnitř a způsobilo nemalé škody na mobiliáři.

V Pňovicích se P. Neuman obětavě staral o kostel i faru a osvědčil se jako dobrý hospodář. Byl mužem pevných morálních zásad, které také sám přísně dodržoval. Věřícím často připomínalo důležitost duchovních hodnot. Učil je poctivému a pokornému způsobu života a vedl je k tomu, aby se dokázali ztišit i radovat, když je k tomu příhodná doba, nebo si i něco odříct a tím posilovat svou vůli i charakter. Na něm samotném bylo nejvíce zřejmé, že podle zásad o nichž kázal, také žil.

V duchovní správě se nevyhýbal žádným úkolům, ba právě naopak; vše plnil zodpovědně a svědomitě. Disponoval skvělými organizačními i diplomatickými schopnostmi. Když bylo potřeba, často také sám přiložil ruku k dílu, což se projevovalo nejen při výpomoci na polích před vznikem JZD, ale také například vlastnoruční opravou zašlé polychromie na sochách v pňovickém

kostele při jeho generální opravě v roce 1971. Na počátku padesátých let se podílel také na rozšíření místního hřbitova, protože mezi členy MNV se nenašel nikdo ochotný převzít tento úkol.

Mezi Neumanovy zájmy patřila také záliba v bylinkaření, kdy mnoha svým spoluobčanům sám připravoval léčivé masti nebo čaje. Měl také senzibilní schopnosti; dokázal vyhledat pramen vody vhodný pro vykopání studny.

Kostel v Pňovicích

Dětem při některých příležitostech předváděl různá kouzelnická vystoupení a triky. Zabýval se též olejomalbou, a to převážně s přírodní či portrétní tematikou. Měl rád zpěv a hudbu; zvláště při liturgii na ni kladl velký důraz. Sám ovládal hru na harmonium. V neposlední řadě k jeho koníčkům patřilo také sledování sportovních přenosů ve sdělovacích prostředcích, zvláště pak ledního hokeje.

Aktivně se účastnil také společenského a kulturního života v obci, mezi které patřily různé výstavy, nebo představení místního ochotnického divadla. Často přicházel i na různé společenské plesy, při nichž rád s každým porozprávěl, ale nikdy netančil.

Poslední týden života tohoto kněze byly poznamenány těžkou nemocí. Předcházela jí v říjnu 1985 mozková mrtvice, z jejíž následků se už P. Neuman nezotavil a zůstal zcela odkázaný na pomoc druhých. Nejprve byl hospitalizován ve šternberské nemocnici, z níž byl následně přeložen do léčebny dlouhodobě nemocných v Pasece, kde 23. ledna 1986 také zemřel. Jeho pohřeb se konal v Pňovicích 30. ledna 1986. Žádusní mši svatou sloužil biskup – apoštolský administrátor olomoucké arcidiecéze Josef Vrana, kázal děkan ze Senice na Hané P. Alois Novák, koncebrovalo mnoho kněží. Pohřebních obřadů se zúčastnili také četní věřící ze širokého okolí. Místem posledního odpočinku jeho tělesných ostatků se stal kněžský hrob na místním hřbitově.

Pňovičtí farníci na svého duchovního správce nezapomínají ani dnes. U příležitosti třicátého výročí úmrtí mu v kostele nainstalovali tablo s fotografiemi a krátkými úryvky z jeho myšlenek, které jsem měl možnost osobně zhlédnout. Ani obec nezůstala pozadu. V lednu letošního roku vydala almanach, (ve kterém je podrobně zachyceno jeho tamější působení), v jehož závěru je napsáno: „P. Neuman byl příkladným knězem a současně silnou pňovickou osobností. Jeho poctivý a obětavý život zanechal nesmazatelnou stopu v paměti několika generací.“ Vzorně udržovaný jeho hrob na místním hřbitově tato slova nejlépe potvrzuje.

-red-

MÁME RECEPT NA:

✓ **SPOKOJENÉ**
pacienty

✓ **DÁLNIČE**
i lepší spoje

✓ **ŠKOLY**
pro 21. století

✓ **PROSPERITU**
bez byrokratů

✓ **SPOKOJENÉ**
stáří

✓ **OBCE**
bez zbytečných lejster

✓ **DOBŘE**
placenou práci

✓ **DOBŘÍ ŽIVOT**
na venkově

✓ **ÚŘAD VSTŘÍCNÝ**
k lidem

ROZHODNETE

7. a 8. října

www.facebook.com/SaSZlk

zlinsky.spolecne2016.cz

Ing. Tomáš PAJONK

SVOBODNÍ
STRANA SVOBODNÝCH OBČANŮ

SOUKROMNÍCI
STRANA SOUKROMNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Ivo VALENTA

Ze starého alba z rodiny Šikovy jsme vybrali dvě fotografie. První přibližuje mlácení obilí na statku na Buchlově počátkem 40. let. Druhá byla pořízena na státní silnici nad lesní polohou Hačky 17. 3. 1940.

Prusko-rakouská válka roku 1866

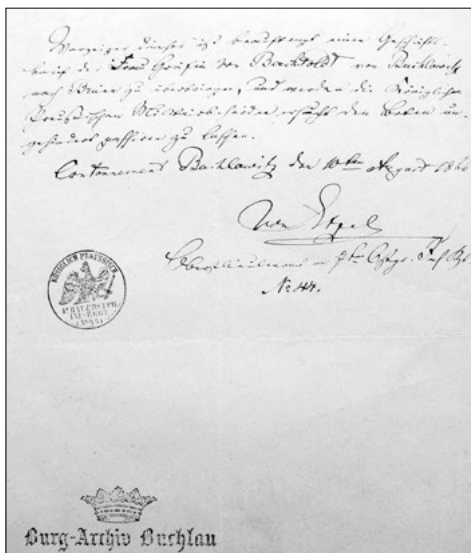
Letos uplynulo 150 let od vypuknutí prusko-rakouské války, která skončila katastrofální porážkou rakouských jednotek u Hradce Králové, po níž následovala krátká okupace našich zemí Prusy. Kromě ztrát, jež si vyžádaly samotné boje, měla válka za následek i rozšíření epidemie cholery do našich zemí, která připravila o život tisíce obyvatel a nevyhnula se bohužel ani Buchlovicím.

Důvodem k vypuknutí konfliktu se stalo soupeření o vliv v německých zemích, kde byl za vůdce vždy považován rakouský panovník, ale s rostoucím německým nacionalismem začínají slílit i snahy o vytvoření jednotného státu Němců pod vedením mocného Pruska. Vídeňský dvůr však takovým záměrům nebyl nakloněn a Rakousko se tak stalo překážkou dalšímu sjednocování Němců, které se mělo uskutečnit třeba i „železem a krví“, jak prohlášoval ministerský předseda Otto von Bismarck. Na počátku se počítalo, že by Rakousko mohlo být součástí „německého státu“, ale kvůli jeho odmítavému postoji a také proto, že ve skutečnosti bylo z větší části tvořeno obyvateli jiných národů než německých, se s ním později již nepočítalo.

Záminkou k zahájení vojenských operací se stal spor o správu Šlesvicka a Holštýnska, jehož území oba soupeřící státy získaly společně ve válce proti Dánsku v roce 1864. Rakousko chtělo dát Holštýnsku určitou samostatnost, což Prusko zásadně odmítalo, a proto jeho vojska počátkem června 1866 toto území i přes protesty rakouské vlády obsadila. Na stranu Vídně se však postavila království Sasko, Bavorsko, Hanoversko, Hessensko, Bádensko a Württembersko, a tak v noci z 15. na 16. června 1866 Prusové vtrhli na území rakouských spojenců Saska a Hanoverska a saský královský dvůr musel uprchnout i se svým armádním sborem do Čech, které se pak staly dalším cílem pruského postupu.

Armáda císaře Františka Josefa I. byla vedená polním zbrojmistrem Ludwigem von Benedek a soustřeďovala se v okolí pevnosti Olomouce. Na pochod se však vydala teprve 17. června, až se velení ujistilo, že hlavní směr pruského

vpádu míří do severovýchodních Čech. S podivem ovšem zůstává, že k přesunu nebylo více využito železnice a velká část vojáků se tak musela přesunovat pěšky. Pruské invazi prozatím čelil pouze I. armádní sbor, který byl v té době rozložen v okolí Mladé Boleslavi a Mnichova Hradiště, kde se 25. června spojil s ustupujícím saským sborem korunního prince Alberta (23 000 mužů). Rakouská severní armáda celkem čítala asi 238 000 mužů a síly obou stran tak byly přibližně stejné. Rakousko

Doručitel tohoto je pověřen, aby doručil obchodní dopis paní hraběnky z Berchtoldů z Buchlovic do Brna, a královské pruské vojenské úřady se žádají, aby mohl nerušeně přijat peníze. V Buchlovicích 10. srpna 1866. Von Stael, podplukovník 7. východopruského pěšího pluku č. 44

však současně vedlo válku v Itálii, kde mělo vázáno 70 tisíc vojáků a která byla spojencem Pruska. To si navíc zajistilo neutralitu Ruska, Francie a Anglie.

21. června 1866 předali Prusové rakouským předním strážím u Zlatých Hor a Osvětimi listiny s vypovězením války. Jejich síly byly rozděleny do 4 proudů, a protože se rakouské velení obávalo rozptýlení svých sil, nepodniklo bohužel žádné významnější pokusy zastavit nepřítele hned při přechodu horských průsmyků. Prusové tak bez problémů vstoupili na naše území. Jako první, 22. června u Šluknova, to byla třetí Labská armáda vedená generálem Herwarthem von Bittenfeld (46 000 mužů), která přes Rumburk směřovala k Mnichovu Hradišti. Tam mířila přes Frýdlant a Liberec také 1. armáda pruského prince Fridricha Karla (93 000 mužů), která překročila české hranice 23. června. Nejsilnější, 2. pruská armáda prince Fridricha Viléma (115 000), přešla hranice monarchie 26. června, a to ve dvou proudech, první přes Žacléř a Trutnov a druhý pak přes Klodszko a Náchod. Válka začala!

Třetí „Labská“ armáda společně s 1. tzv. „Lužickou“ porazily rakousko-saské oddíly 26. 6. nejprve u Kuřích Vod, den nato u Podolí a 28. 6. pak u Mnichova Hradiště. Ustupující oddíly se 29. 6. pokusily vybudovat obranné postavení u Jičina, neboť nevěděly o rozkazu soustředit všechny rakouské síly v prostoru Hořice, Miletín a Josefov. Tento rozkaz dostal jejich velitel, korunní princ Albert, až v době, kdy už probíhaly znovu boje s dotírajícím nepřítelem. Rozkaz k ústupu vyvolal mezi vojáky chaos a do města vnikli Prusové a jen díky duchapřítomnosti saského velitele brigády plukovníka Hausenase podařilo je zastavit a zabránit katastrofě. Prusáci byli z města vytlačeni a Sasové pak kryli rakouský ústup k Hradci Králové. Jenom v tomto střetu přišli Rakušané o 210 důstojníků a 5 280 mužů a 222 koní. Pruské ztráty byly pouze 71 důstojníků a 1 485 mužů a 56 koní.

Mezitím část 2. pruské armády porazila Rakušany 27. 6. u Náchoda, Vysokova a Václavic, další den pak u České Skalice a 29. 6. dobyla

Ludwig August, rytíř Benedek von Felsö-Eőr (1804–881), vrchní velitel rakouské armády v bitvě u Hradce Králové

také Dvůr Králové. 27. 6. sice Rakušané zvítězili u Trutnova, ale zastavit valící se pruské oddíly to nemohlo a navíc ústupové boje značně oslabovaly rakouskou armádu, která už ztratila více než 30 000 mužů. Vrchní velitel Benedek cítil, že není schopen Prusy porazit a navíc neměl podporu ani u části svých důstojníků, proto raději navrhl císaři, aby zvážil uzavření příměří. S tím ovšem František Josef I. nesouhlasil a dalším vývoji muselo tedy rozhodnout střetnutí obou armád.

Rakousko-saské sbory zaujaly pozice v okolí Hradce Králové a k dispozici měly 191 000 pěšáků, 24 000 jezdců a 770 děl. Prusové 3. července ještě neměli pohromadě všechny svoje oddíly, ale přesto zahájili útok a část jejich sil se připojila až v průběhu samotných bojů. Tím Prusové dosáhli počtu 193 000 pěšáků, 27 000 jezdců a 786 děl a mírně převýšili rakouské stavy.

Bitva u Hradce Králové

3. července 1866 za svítání začala bitva. Rakušané a Sasové, držící 12km frontu na pravém břehu řeky Labe s pevnostmi Josefov

a Hradec Hradec Králové, za zády, se nejprve střetli s pruskou První a Labskou armádou. V dopoledních bojích měla rakouská armáda vybavená moderními děly dokonce mírnou převahu, když úspěšně vzdorovala útokům u vsi Lípá. Situace se však změnila poté, co se do bojů o les Svíb zbytečně zapojily dva armádní sbory, čímž odkryly pravé křídlo rakouské formace. K definitivnímu obratu dochází po příchodu 2. pruské armády na bojiště. Tvrdé boje jsou sváděny o vesnici Chlum, kde v jednu chvíli vyrazil 1. rakouský armádní sbor k bodákovému protiútoku, ale během půlhodiny byl téměř zdecimován a přišel o 10 000 mužů! Okolo 3. hodiny Prusové Chlum dobývají a i v dalších částech bojiště je situace kritická, proto se polní zbrojmistr Benedek po 16. hodině rozhodl vydat rozkaz k ústupu. Pruské jezdectvo se pokusilo zaútočit na ustupující jednotky, aby dovršilo jejich zkázu, ale do cesty se jim postavila 3. rezervní jezdecká divize, která v půlhodinové krvavé srážce hrozící katastrofu odvrátila. Byl

to poslední velký střet jezdeckta ve vojenských dějinách. Ochranu ustupujícím dál poskytovaly už jen dělostřelecké zálohy, ale Prusové už v dalších pokusech o pronásledování nepokračovali.

Ztráty rakousko-saských sil byly obrovské – 5 800 vojáků padlo, 8 500 bylo raněno, 8 000 pohřešováno a 22 000 zajato, k tomu přišly o 6 150 koní, 187 děl a 641 povozů. Pruské ztráty byly mnohem menší – 2 000 mrtvých, asi 300 pohřešovaných a 7 000 zraněných a 4 900 koní. Byla to největší bitva na našem území a současně druhá největší bitva 19. století.

Často se uvádí, že bitvu vyhrála moderní výzbroj pruské pěchoty tzv. jehlovka, puška nabíjená zezadu, ale rakouské zbraně měly delší dostřel a větší přesnost, takže neúspěch Rakouska lze spíš přičíst na vrub špatné a zastaralé taktice, než špatné výzbroji, ale skutečností je, že při útoku na bodáky působily jehlovky svojí rychlostí Rakušanům nečekaně velké ztráty.

Smrt prince Antona von Hohenzollern v bitvě u Hradce Králové, 1866

Boj pruských a rakouských vojáků

Zbytky rakouské Severní armády překročily Labe a pokračovaly v ústupu. Větší část včetně saského sboru směřovala k Olomouci, kam dorazila 11. července a zbytek ustupoval na Brno a Vídeň. Prusové po krátkém odpočinku zahájili pronásledování a 13. července První pruská armáda dosáhla Brna, Labská armáda Znojma, Druhá maširovala k Olomouci a Prostějovu. Prusové se pokusili zamezit přesunu sil od Olomouce k Vídni, kde se chystalo rakouské velení k další obraně a chtěli obsadit železnici a telegraf. Proto dochází 14. 7. ke střetům u Kralic a Biskupic. Následující den došlo k nečekaně tvrdému boji u Tovačova, kde Rakušané ztratili dalších 1 600 mužů a byli nuceni změnit trasu svého dalšího pochodu a tím i včasné vytvoření obrany na Dunaji. 17. července se v Mikulově usadil pruský král i s celým štábem a krátce na to začala probíhat první jednání o příměří. K poslednímu vojenskému střetu došlo 22. července u Bratislavy,

kde se odehrály boje o most a nádraží, které byly ukončeny toho dne odpoledne poté, co byli velitelé informováni o uzavření příměří. K rychlému uzavření přispělo i vyčerpání pruských vojsk, mezi nimiž se začala projevovat ve větší míře i cholerová epidemie, kterou byli jejich vojáci nakaženi.

26. července pak na zámku v Mikulově následoval podpis dohodnutého příměří a o měsíc později, 23. srpna, byla v Praze podepsána mírová smlouva. Sedmitýdenní válka tak definitivně skončila, ale okupace českých zemí trvala až do září 1866.

Tato válka je výjimečná tím, že nešlo o válku dobytčnou. Mírovou smlouvou sice Rakousko ztratilo Holštýnsko, Lombardii a Benátky, ale samotné území poraženého Rakouska zůstalo nedotčené.

Před touto válkou bylo nejvýznamnějším státem regionu Rakousko, po ní se jím stalo Prusko. Král Vilém I. založil tzv. Severoněmecký spolek, který se stal základem pro další sjednocování Němců, jež vyvrcholilo roku 1871. Rakouská monarchie byla značně válkou oslabena i vnitřně a musela v roce 1867 uznat rozdělení země na Rakousko a Uhersko, ač pod vládou jednoho panovníka, jednalo se už o dva svébytné politické útvary.

Několik málo zajímavostí na závěr: Jednalo se o první velký konflikt, kde se angažoval Červený kříž, který byl založen o 3 roky dříve. Samotná pevnost Hradec Králové i přes porážku rakouských jednotek zůstala nedobyta a odolala až do uzavření příměří. Bitvy se zúčastnil mladý 19letý pruský poručík jménem Paul von Hindenburg, který byl během bojů raněn a poté se zotavoval v Pardubicích, kde se zamiloval do 17leté dcery svých domácích a dokonce se kvůli ní začal učit česky. Byl to stejný muž, který za 1. světové války byl již polním maršálem a zničil dvě ruské armády a v roce 1925 se stal německým prezidentem, který však umožnil nástup nacismu a Hitlera k moci.

Kamil Maděra

Spolek podporovatelů historie Buchlovic

Brána léta a prázdnin

Na věžičkách z větví třešňových
zazvoní hlasitě fanfáry,
zvonečky rudých plodů,
oznámi začátek prázdnin a letní pohodu.

Žár slunce stoupal, obilí vymetalo
a chystalo se na ostří sekáčovy kosy.
Květnaté louky zralé k senoseči
se ráno leskly kapičkami rosy.

Opojná vůně sena spolu s vůní mateřídoušky
se všude kolem rozlije a roztančí
a sbor rusalek na jezírku u Pily
se za měsíční noci zjevuje a zatančí.

V lese zavoní jahody a ukáží se lišky oranžové
i sametově hnědavé hřebíčků hlavičky
a my malí, ale zruční pytláčkové
jsme chytávali na ohnutý špendlík rybičky.

Brána zůstane pro léto a prázdniny otevřená
a škola od dětí je jak opuštěná.
Slunce se bude na všechny usmívat
a děti si budou prázdniny užívat.

Zdenka Maršálková

Naša dědina

Pod Buchlovem vesnička,
jako rodná mamička.
V zeleném údolíčku leží,
nenajdeš ji sotva ztěží.

Krásný zámek uprostřed
s památečním parkem
a muzeum Podhradí,
to každého naladí.

Máme tady Kosení
i slavnosti česneku,
jezdí tady turisté
a lapají po dechu.

Chlouba naše veliká
je kostelík z baroka.
Na Martina hody máme
a husu si vždycky dáme.

K tomu sklenku červeného,
nebo vína bílého,
popijeme, zazpíváme
a dobrou náladu máme.

Kdo spočinout chce ve vodě,
ať lázně sírné navštíví,
a milovníkům koní
ranč Nevada ať voní.

A že byste se ztratili,
to vyloučeno jest,
Buchlov, Barborku i kopec Holý
vy uvidíte z cest.

Nebloncajte, navštivte nás,
tak těšíme se na Vás!!!

**Anna Rašticová, Čestmír Kolařík,
Michaela Blahová**

Pruská invaze a cholera v Buchlovicích

Bitvy u Hradce Králové a následných ústupových bojů se v roce 1866 zúčastnilo zajisté i několik Buchlovjanů, kteří sloužili v různých regimentech rakouské armády, ale jediným jmenovitě dosud objeveným účastníkem z nich je František Švaniga, který zůstal po bitvě u Hradce Králové nezvěstný a 15. října 1872 byl prohlášen za mrtvého. Narodil se 22. ledna 1838 v domě čp. 217 a byl jedním z 8 dětí Martina Švanigy a jeho ženy Anny, rozené Strýčkové.

Ústup poražené armády na Moravu a její pronásledování pruskými oddíly přenesl v krátké době válečné útrapy i do našich končin. Po porážce rakouských vojáků u Tovačova 15. července zaplavili naše okolí vojáci 1. pruského armádního sboru, který patřil do Druhé armády prince Fridricha Viléma. V Buchlovicích se pruští vojáci objevili pravděpodobně 19. nebo 20. července roku 1866 a naši obyvatelé se museli postarat o jejich ubytování a stravování. Bohužel s jejich příchodem se do městečka dostala také cholera, kterou byli pruští vojáci nakaženi a svým postupem ji rozšířili do celé země.

Toto průjmové onemocnění nebylo vyvoláno přímo probíhající válkou, ale bylo součástí celosvětové pandemie, která se rozšířila na počátku roku 1863 z indických přístavů přes Blízký východ, Balkán, Francii, Anglii, až se roku 1865 dostala do severního Německa, Ruska a Polska a kvůli válečnému tažení se pak dostala až k nám. Původcem cholery je bakterie, která se do těla dostává požitím kontaminované potravy nebo znečištěné vody, ale nepřenáší se přímým kontaktem s nemocným. Inkubační doba je od několika hodin do pěti dnů. Nemoc může mít však různé intenzivní průběhy. U lehčích případů jsou příznaky jen mírné, ale u těžkých případů dochází k silným křečím, intenzivním vodnatým průjmům a zvracením, tím nastává celková dehydratace organismu, houstnutí krve a omezení srdeční činnosti. Nemocný se pak stával apatickým, konečky končetin mu zčernaly a poté zpravidla následovala smrt v bolestech. Těžký průběh cholery byl pro postižené téměř v polovině případů smrtelný.

Prusové, jinak řečeno prajzi, dorazili do Buchlovic nejspíš 19. nebo 20. července, přesně

informace chybí, ale toto datum se objevuje jednak v záznamech majitele panství Zikmunda I. Berchtolda a odpovídají tomu i data prvních úmrtí na cholera, kdy nemocní umírají po několika dnech od nakažení. V Buchlovicích se stala první obětí této epidemie 28letá Viktorie Vaculíková, dcera kolářského mistra Jana Vaculíka z domu čp. 238 na Suchém řádku, která zemřela 24. července. Den nato na domě čp. 237 na náměstí pak 25letý příprezník (vozataj), svobodný pacholek z Heinrichsau v okrese Muensterbergschem v pruském Slezsku, který dopravoval potravu za pruským vojskem (jméno nebylo v matrice zapsáno). V první fázi ve dnech 24. 7. až 15. 8. zemřelo 14 občanů, ale od poloviny srpna udeřila epidemie naplno a až do 2. 9. umírá v průměru více než 7 osob denně! Pak dochází opět k nečekanému poklesu a do 13. 10. zemřelo už jen 20 osob. Poslední zemřelou na cholera, někdy uváděnou jako tyfovou úplavici, byla 36letá Rozálie Klajnová z domu čp. 392. Za 2,5 měsíce zemřelo na cholera 159 osob, které se toho času nacházely v Buchlovicích. Někdy je sice uváděno číslo 161, ale u 2 osob jsem našel jinou příčinu úmrtí, nemající souvislost s cholerou. Běžně v Buchlovicích umíralo okolo 55 osob ročně, v roce 1866 to bylo celkem 211 osob, to je téměř 4krát víc. Nejtragičtějšími dny se staly 19. srpna, kdy zemřelo 12 osob a 25. srpna dokonce 14, někdy se proto konalo až 15 pohřbů denně. Nesmíme zapomenout ani na další vesnice buchlovické farnosti, i tam byla situace podobná; ve Břestku začali lidé umírat 3. 8. a celkem tam zemřelo 47 osob. Ve Stříbrnicích se nákaza projevila však až o měsíc později než v Buchlovicích, 26. 8., důvodem bylo nejspíš, že ležely stranou hlavních

vojenských tras, celkem tam podlehl nemocí 37 obyvatel.

Někde se z počátku pohřbívalo na místních hřbitovech, ale po propuknutí epidemie bylo kvůli rychlému šíření nemoci, její nakažlivosti a vysokému počtu mrtvých nařízeno zřídit zvláštní hřbitovy mimo obydlená místa a hroby bylo zakázáno otevírat po dobu 100 let. Ve Břestku se nacházel cholery hřbitov ve Frejunkách, nebyl však zřízen v roce 1866, ale již v roce 1831, kdy vesnici zasáhla stejná epidemie. V Buchlovicích se pohřbívalo za tehdejší zdi, dnes by se toto místo nacházelo někde v horní pravé čtvrtině současného hřbitova. Pohřby se většinou konaly hned druhý den po úmrtí a průvod se mohl uskutečnit až po 22. hodině (později dokonce až po půlnoci). Pro blízké příbuzné, většinou silně věřící obyvatelé, to muselo být velmi traumatizující, zvláště když v rodině postupně zemřelo i několik blízkých. Nepředstavitelně těžký úkol měli kněží, kteří museli prokázat mimořádnou osobní statečnost, když zaopatřovali nemocné a k tomu i pochovávali zemřelé. Například v Buchlovicích se ve dnech 22. 8. až 1. 9. konalo v průměru 9 pohřbů denně a nejvíce to bylo dokonce 15 v jeden den. V Buchlovicích byl v té době

farářem František Hříbek a pomocným knězem (kooperátorem) Antonín Horák, od konce srpna sem přišel na výpomoc ještě Josef Dvořák, katecheta z Uherského Hradiště a všichni se objevují, jak na zajištění zaopatřování, tak i při pohřbech. O pruské vojáky se postaral pouze hrobař Eleš, často šlo o protestanty.

Úmrtími bylo v Buchlovicích postiženo 124 domů, nejvíce zasaženými částmi se stalo Horní Podvinohradí, kde zemřelo 39 osob, Lhotka 25, Suchý řádek 20 a Radniční ulice 12. Největší daň si nemoc vybrala v domě čp. 40 na Lhotce, kde zemřela celá rodina Pagalova, 22. 8. 35letý František, 28. 8. jeho 2letý syn Antonín, 1. 9. 8letá dcera Kateřina a nakonec 8. 9. i jeho manželka a majitelka domu 35letá Anna. Jejich dům byl pak v březnu 1867 prodán v dražbě. Kdysi se prý říkávalo: „Bílé gatě měl, ale Pagala to nebýl“. Další tragicky postiženou rodinou byli Lukášovi na čp. 300 v Horním Podvinohradí, kde byla první obětí 21. 8. Rozálie Lukášová, 17 let, o den později 3měsíční František, 25. 8. 40letá Kateřina a 1. 9. Františka, 18 let.

Podle příjmení, ne vždy jde o stejnou rodinu nebo příbuzné, bylo nejvíce zemřelých Hrabců (6, z toho 2 ženy a 4 muži), Kučků (5), Pagalů (5), Zámečníků (5), Bánovských (4), Lukášů (4),

Skřivánků (4) a Zerzáňů (4). I když většina zemřelých pocházela ze skromnějších poměrů, a šlo nejvíce o domkáře, rolníky a řemeslníky, nemoci podlehl také několik zaměstnanců zámku, byli jimi 58letá Jozefa Klausová, manželka sládka z Tovačova, která byla kuchařkou na zámku a nadlesní na hraběcím, 28letý Eduard Gabessam, a jeho 27letá žena Vilhelmína. Z celkového počtu 159 obětí zapsaných v buchlovické matrice bylo 76 žen a 86 mužů. Z toho bylo 32 dětí do 15 let, mezi 16–50 lety to bylo 66 osob a nad 50 let stáří 61 osob. V celkovém počtu jsou také zahrnuti samotní prušví vojáci, kteří cholera do země přinesli a byli samozřejmě mezi jejími prvními oběťmi. V buchlovické matrice jsou zapsáni 4. Prvním z nich je výše zmíněný vozataj, 9. 8. zemřel pěšák 9. kompanie 7. východopruského pěšího pluku č. 44, 36letý Jan Gehrmann, 12. 8. 24letý Ferdinand Umland a 26. 8. 26letý Nikolaus Leyer (v matrice zapsán jako Antonín Leier, 31 let), oba od 4. eskadrony Osobního husarského pluku č. 1. Ve Břestku pak zemřel ještě poručík Teichmann od 8. východopruského pěšího pluku č. 45.

Podle vojenských záznamů však zemřelo v Buchlovicích vojáků mnohem více, 3 vojáci uvedení v naší matrice se s vojenskými záznamy skutečně shodují, ale například 7. východopruský pluk uvádí počet 8 a od husarů 3. Z toho vyplývá, že vojáci své zemřelé začali pohřbívat nejspíš sami bez oznámení faráři či místnímu hrobaři.

Majitel panství Zikmund I. Berchtold si vedl záznamy o pobytu pruských důstojníků u něj, neuvádí však, zda bydleli na zámku, hradě či loveckém záměčku na Smradavce. Během 1,5měsíční okupace se na hraběcí péči vystřídal na 100 osob, často šlechticů. Někdy se jednalo o vysoce postavené důstojníky se svými pobočníky, například von Kehler, plukovník Litovského hulánského pluku č. 12, či von Meyer, major 1. slezského dragounského pluku č. 4. Díky tomuto seznamu víme, jaké jednotky se v Buchlovicích a okolí ubytovaly, kromě výše zmiňovaných šlo ještě například o 8. východopruský pěší pluk č. 45, 5. východopruský pěší

pluk č. 41, Litovský dragounský pluk č. 1, granátnický pluk č. 3 a dělostřeleckou brigádu č. 1. Pobyt prajzů trval až do poloviny září 1866, poté začali odcházet nebo odvážet své vojáky. Koncem října pak už jen doznívaly důsledky epidemie, a jak rychle cholera přišla, tak i nako- nec odešla.

Hrabě Berchtold pak v duchu svých lidumilných a péčí o nemocné známých předků nabídl budovy na Smradavce jako nemocnici pro nemocné rakouské vojáky, důkazem je dochovaná odpověď nalezená v archivu: „Vysoce urozený hrabě, velmi oceňuji Vaši urozenost za vlasteneckou nabídku lázeňských budov v Leopoldově údolí pro k. k. vojenskou nemocnici a vyslovuji nejvřelejší dík s poznámkou, že tuto nabídku předáme k. k. zemskému generálnímu velitelství k případným požadavkům. Brno 28. září 1866.“

Jedna krátká vzpomínka na pruský pobyt na závěr: Paní ing. Zdenka Maršálková vyprávěla, že u Strýčků byl prý stůl s podivnými dírami, ty prý udělali Prusové, když do něj zabodávali svoje přílby „pikelhaubny“, které měly na vrcholu špici, aby je mohli snadněji čistit.

Kamil Maděra

Spolek podporovatelů historie Buchlovic

Zámek nabízí dvě zajímavé výstavy

Letošní letní zámecká sezóna nabízí mimo stále expozice další dvě zajímavé výstavy, dotýkající se někdejších majitelů buchlovského velkostatku, Berchtoldů.

Leopold Berchtold

První výstavu můžete navštívit v prostorách horní zámecké budovy. Přibližuje osobu Leopolda Berchtolda (1863–1942), který v letech 1912–1915 vykonával funkci ministra zahraničí Rakouska-Uherska. Do jeho funkčního období spadá vznik 1. světové války. Počátku války se dotýká i jeden z exponátů výstavy, kterým je kopie zachovaného Berchtoldova telegramu, jímž, po nesplnitelných rakouských požadavcích vůči Srbsku, vyhláší z titulu své funkce Srbsku válku, jež zapříčinila zbytečnou smrt více než 10 miliónů lidských životů a ještě mnohem více doživotně zmrzačených. Tento ojedinělý dokument, jehož francouzsky psaný originál se nachází v Srbsku, je zapsán do světového kulturního dědictví Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO.

Berchtold svému srbskému protějšku v telegramu píše: „Královský ministr zahraničních věcí v Niš. – Královská srbská vláda neuspokojivě reagovala na sdělení ze dne 23. července 1914, který ji předal rakousko-uherský velvyslanec v Bělehradě. Vzhledem k tomu vláda císařského a královského veličenstva musí se spoléhat na sílu zbraní k ochraně svých práv a zájmů. Rakousko-Uhersko se považuje od tohoto okamžiku ve stavu války se Srbskem. – Ministr zahraničních věcí Rakouska-Uherska, hrabě Berchtold.“

Po vzniku samostatné Československé republiky v roce 1918 se stal Berchtold pro své politické postoje za monarchie pro novou demokracii nežádoucí, a proto mu nikdy nebylo uděleno československé státní občanství. Přesto se z exilu do Buchlovic občas vracel na krátkodobé pobyty. Zemřel na maďarském statku Peresznye a je pohřben v kapli sv. Barbory na Modle.

Kopie Berchtoldova telegramu

Jiná výstava je zaměřena na nejstaršího syna předchozího Leopolda Berchtolda, Aloise (*1894), posledního bezdětného majitele buchlovského velkostatku, který zemřel v Rakousku v roce 1977. Hlavním tématem je jeho německy psaný deník, který si jako dítě vedl v roce 1906. Berchtoldovy deníkové zápisky jsou prezentovány v tematických oddílech a doplněny mnoha dobovými fotografiemi. Dočítáme se z nich o jeho životě na zámku, o tehdejší módě,

dětských hrách, svátcích a oslavách, náboženském životě, vzdělávání, sloužících, chůvách, sourozencích a rodičích atd. „Dvanáctý rok byl také věkem, kdy začal Alois hospodařit s penězi,“ uvádí jeden z výstavních textů a pokračuje: „Za složení postupových zkoušek v únoru dostal od matky 10 korun. V průběhu následujících měsíců byl obdarován dalšími penězi, a tak 30. července uložil do spořitelny v Buchlovicích 70 korun a tuto sumu v deníku označil jako svou první úsporu.“

Zajímavý záznam v notesu zanechal Alois z neděle 19. 8. 1906, kdy Buchlovice navštívil arcivévoda Leopold Salvator: „Návštěva Jeho císařské Výsosti arcivévody Leopolda Salvatora na hradě Buchlově a v Buchlovicích. Ráno v 9:30 jsem jel se Zigou, rodiči a Meou dolů do Buchlovic do kostela. Počasí bylo nádherné. Ve 12:30 jsme jeli opět nahoru; tatínek ale zůstal dole, protože arcivévoda přijede do Buchlovic z Hradiště přes Velehrad v 1:30, kde se bude konat malé uvítání a kde mu bude tatínkem ukázán zámek. Potom na hrad! Konečně o 5:30 přijel arcivévoda s tatínkem a se svými muži: generálním náčelníkem štábu majorem Vilémem baronem Foullon de Nerbeeckem, generálmajorem bývalým ministrem Alexandrem von Nyiri a plukovníkem Alfrédem Schenkem. Maminka jim šla se Zigou trochu naproti, já jsem je čekal (s kolenem), panem Žádníkem (který nás učí malovat) a slečnou tady nahoře. Když byl nahoře, řekli jsme mu – dobrý den, podal každému ruku a s každým velmi přátelsky promluvil. Tatínek mu ukázal hrad, já jsem kvůli noze s nimi jít nemohl. V 6:30 prohlídka hradu skončila a Jeho císařská Výsost šla s panem Nyirim, který je excelence, na lov. Ostatní dva pánové zůstali zde a maminka a tatínek šli s nimi na malou procházku. V osm se pánové vrátili z lovu, mnoho toho viděli, ale nic nestřelili. Jedlo se ve velkém tanečním sále na hradě a tak jsme šli nahoru v 8:15 k jídlu. Všechno bylo tmavé! Najednou tento sál s obrazy předků hrabat z Vrtby jasně svítil – bylo to nádherné! Hořelo 42 svící! 2 velké kandelábrы u stolu, mnoho svící na stěnách a ještě jiné svícny!! Stůl byl dlouhý a úzký s následujícím pořádkem...

Alois Berchtold a jeho deník

Všechno plynulo velmi dobře. Po jmenované večeři jsme se odebrali do salonu, kde se pila černá káva, kde se kouřilo a povídalo. Arcivévoda stejně jako ostatní se zapsali do návštěvní knihy. Baron Foullon a plukovník Schenk jsou velmi zábavní a pozvali mě na návštěvu, když někdy pojedou do Vídně. Tak uplynula hodina za hodinou a konečně v 11 hodin někdo ohlásil, že auta jsou tady. Rozloučili jsme se, baron Foullon mě dokonce i políbil. Dole na dvoře se rozsvítily při odjezdu Jeho císařské milosti bengálské lampy, čtyři muži drželi fakule a doprovodili vůz s tímto vzácným hostem až ke statku správce: tak uplynul tento radostný den; já jsem se do postele dostal teprve ve 12 hodin, respektive o půlnoci!”

Připravil **Bořek Žižlavský**

Už před nějakou dobou se mi dostal do rukou poklad v podobě několika svazků beletristického týdeníku ZVON, v jehož redakční radě působil mj. i např. Alois Jirásek, Josef Thomayer a další. Každé číslo obsahovalo úryvky z několika literárních děl, pak komentáře, kritiky a upozornění na různé novinky z oblasti tehdejší literatury a divadla a závěr tvořil oddíl nazvaný TÝDEN, který v sobě zahrnoval aktuální události či různé komentáře. Zde Vám přinášíme výběr právě z výše zmiňovaného závěrečného oddílu TÝDEN vybraných čísel ročníku XXVIII, rok 1927/1928, zprávy, novinky a komentáře aktuální tehdejší době. Některé myšlenky v nich jsou ale aktuální stále, tak snad si něco odneseme i do dnešní doby...

Veliký úpadek smyslu pro to, co je naše a holé přiznání nedůstojné samostatného státu projevují i některé naše ilustrované týdeníky, v nichž je původních českých fotografických snímků čím dále méně. Je ovšem pohodlnější a bez námahy čekat, co nabídne cizozemská agentura. Ty časy, kdy chodil nebožtík Hipman s fotografickým aparátem po vlastech, již bohužel minuly. Čpí cizota se všech stran, pohlcuje nás Amerika i Anglie. V Americe si koupí jakási stará bába automobil; my tu bábu musíme vidět i s automobilem jako reklamu Fordovi, jacísi chlapečkové v Americe telefonují jakémusi tatínkovi, musíme to mít na velikém obrázku, nějaká slečinka v Americe „hodlá“ letět aeroplánem, musíme to „hodláni“ honem mít fotografováno atd. Bezvýznamné věci, lhostejní cizí lidé, jen aby se vyplnila stránka snadno a rychle. Což by náprava nebyla možná? Vynutí si ji čeští lidé, čeští abonenti?
V Praze dne 22. září 1927

Původcem módních rubrik časopiseckých může být nazván podle „Nouvelles lit.“ Flaubert, neboť již r. 1853 psal spisovatelce Louise Coletové: Byla by to nová a roztomilá věc, kdybys ji ve svém žurnále uskutečnila, snad nová literární kreace: tj. články o módě.
V Praze dne 6. září 1928

„Sportem vychované generace bezpečnou ochranou republiky“, toto mylné heslo jezdilo pro reklamu na pražských tramvajích. Ochranou každé samostatnosti každého státu může být a jest jen to, co jej utvořilo. Staré Rakousko vyrostlo z křivd, z násilí a zločinů, musilo skončit, jak skončilo, naši republiku utvořil sokolský duch lásky, kázně a práce, duch národního sebevědomí, živěný tradicí, knihou a tiskem. Jen tento duch je ochranou republiky i dál. Sportu s jeho bezbarvým internacionalismem bylo by toho

*ducha potřebí. Základy lidstva nejsou v hmotě nýbrž v duchu, praví Emerson. Oddá-li se generace jen sportu a zapomene na ducha, prohraje, co bylo vyhráno úsilím a čistým nadšením.
V Praze 29. září 1927*

Jako hudebnice si neodpustím jednu týkající se zpěvu:

*Je to groteskní a hořké, ale pravdivé, že v nových osnovách středoškolských se se zpěvem jako předmětem povinným už nepočítá a sotva kdy počítat bude. Byla prohrána tím veliká bitva v hudební výchově mládeže. Stalo se tak 41 let po tom, co na sjezdu profesorů středních škol (13. – 15. června 1886) K. Knittl podal osnovu pěvecké výuky, žádal k oddělení zpěvu a v primě zpěv povinný a pro „zpěvy kostelní a vlastenecké“ jednu hodinu týdně pro všechny žáky ústavu. Co jsme s toho slevili!
V Praze dne 22. září 1927*

SMUTNÝ POVZDECH ZARMOUCENÉHO VLASTENCE

*Půl pravdy máme jen, když něco díme,
Jen s půli doma pány zvat se smíme,
V půl cestě vzlet náš dráhu končí smělou,
Jen smůlu, bohužel, vždy máme celou.
V Praze 29. září 1927*

Připravila **Pavla Večeřová**

**ZVOLTE SI
SVÉHO
HEJTMANA**

KDU-ČSL

JIŘÍ ČUNEK

KRAJSKÉ VOLBY 2016, 7. A 8. ŘÍJNA

**Hledám ke koupi menší domek, chatu nabo chalupu
v Buchlovicích a okolí. Tel.: 608721099**

Sad starých odrůd – Sad klenotů na Újezdách

Záměrem a motivem založení sadu starých ovocných odrůd v Buchlovicích bylo zachránit a uchovat odrůdy pro jejich jedinečné vlastnosti (genofond) pro budoucí použití. Také pro jejich jedinečné odlišné chuťové vlastnosti. Hlavním záměrem v Buchlovicích ale bylo zachránit odrůdy menších letních hrušek, tak typických na zemědělských dvorech a zahradách. U některých můžeme tvrdit, že mají původ tady - v buchlovské oblasti – čili jsou jedinečné.

Zakládání sadů starých odrůd jabloní je v naší republice celkem dost rozšířené, ale zachovat, udržet staré odrůdy letních hrušek, tak typické pro venkov v minulých staletích, ten zájem tady v republice nebyl.

Staré vzrostlé ovocné stromy začaly mizet z naší krajiny začátkem združstevňování – scelování zemědělské půdy. Stovky stromů byly na našem katastru (a nejenom na našem katastru) vykáceny a zlikvidovány dozery. Jak začalo do našeho ovocnářství pronikat pěstování nových odrůd na zákrskových podnožích, začaly se kácet vzrostlé stromy na našich zahradách a humnech. Ve většině případů to první odnesly mohutné stromy letních hrušek, protože se staly nepotřebnými a pro nový nynější styl života nevyužitelnými. Zabíraly příliš mnoho prostoru a ztratily původní význam a potřebnost.

Když se vrátíme do časů osmnáctého a také na začátek devatenáctého století na venkově, zjistíme, jak velký význam měly letní sladké odrůdy hrušek pro tehdejší lidi. Zralé letní hrušky byly v té době sladkou lahůdkou, kterou se dalo i nasytit, plody se daly nasušit a používat po celý rok. Cukr byl tehdy ještě nedostupný, první cukrovar v Čechách byl založen kolem roku 1850. Takže tyto sušené hrušky byly vlastně v té době také cukrovím. Ve větších humnech si proto hospodáři stavěli sušárny na ovoce, sušily se letní hrušky a potom také

zimní jablka, ovoce se před sušením krájelo, a proto se jim v této oblasti říkalo – krajačky, na rozdíl od běžně užívaného názvu – křížaly.

Václav Rajsкуп s ing. Miroslavem Smatanou při kontrole vysazených starých odrůd jabloní a hrušní pod Buchlovem

Tyto krajačky při tehdejších častých zimních besedách a návštěvách byly vítaným dárkem sladkostí nejenom pro děti. V mnoha případech se sušené plody prodávaly a byly zdrojem potřebného peněžního příjmu pro hospodářství. Při velké úrodě hruštic se pak plody dávaly do kvasu a vypálily na kvalitní slivovici. Vztáhneme-li tehdejší zájem a potřebu pěstování letních hrušek na naši oblast, bude nás zajímat, které odrůdy se v buchlovské oblasti pěstovaly – a nebude nadnesené, když tyto odrůdy budeme nazývat a brát jako kulturní dědictví zděděné po našich předcích.

V Buchlovicích se pěstovaly hrušky s názvy Rozmarýnky, Ječmínky, Ovesnice, Baby, Šidla, Škaredky, Šarpulky, Zelinky, Červenky, Krvavky a Trpule. Pěstovala se zde také celostátně

známá odrůda hrušky Červencová. Některé odrůdy si občané pojmenovali podle doby jejich zralosti, např. Ječmínky byly zralé v době, kdy se začal sklízet ječmen, Ovesnice zrály při sklizni ovsa, který se sklízí později. Například odrůda hrušky Baby dostala název od vzhledu a tvaru hrušky, byly baňaté a dle místního názvosloví – čapaté. Některé názvy odrůd byly jen místní – buchlovské a ve vedlejší vesnici se mohly odrůdy jmenovat úplně jinak. V mnoha případech se v různých usedlostech – rodinách používaly názvy zkomolené a nebo jinak upravené. Takže pátrání po stromech těchto odrůd je někdy složité a podle názvu také ošidné.

Jako zajímavost v našem sadu můžeme uvést zachycenou starou odrůdu třešní, místně podle její chuťové vlastnosti nazvanou Kořenná, až dodatečně, podle staré pomologie markrabství moravsko-slezkého z roku 1916, jsme zjistili, že je to stará odrůda Troprichterova černá polochrupka. V novějších pomologiích tato odrůda nebyla vůbec uváděna.

Při zakládání našeho sadu se podařilo zachytit a zaštěpovat většinu těchto jmenovaných odrůd, bohužel se již nenašly stromy odrůd Rozmarýnek a Trpulí, a tak tyto staré místní odrůdy již není možné získat. Poslední strom odrůdy Rozmarýnky, která byla z letních odrůd nejranější, rostl ještě před čtvrtstoletím v sousedních Boršicích, dnes je strom vykácený. Je proto velkou nutností vysázené odrůdy letních hrušek v našem sadě velmi pečlivě ošetřovat a při používání větší techniky na sečení dávat

velký pozor na možné poškození a zničení stromků. Na rozdíl od starých odrůd jablek tyto odrůdy se dají při troše úsilí získat – odrůdy starých letních hrušek, pro obecný nezájem, se již získat nepodaří.

Výjimečnost vysázených odrůd letních hrušek v našem sadě jsem popsal, teď je důležité určit, na co se při ošetřování zaměřit a čemu je potřeba věnovat v další době pozornost.

V poslední době byly při sečení zničeny stromky odrůd Ječmínky a Šídla, jediný zdroj odrůdy Ječmínky na našem katastru byla hrušeň rostoucí na příkopě Na Hraničkách a ta byla předloni vykácena. Není tedy možné tuto odrůdu naštěpováním nahradit. Tato situace se také týká odrůdy Šídla, rouby této odrůdy se vzaly na hrušni u Beránků a tento strom je také vykácený. Tyto dvě odrůdy na našem katastru tak nenávratně zanikly.

Dejme těmto zachyceným letním hruškám šanci a vysazujeme je na vhodná místa, mají svou užitnou hodnotu. Když porovnáme obsah cukru v letních hruškách, například s mirabelkami, tak cukrnatost myrabolů se pohybuje od 9 – 11, u hrušek je to 11 – 14. Dále porovnejme velikost ovoce mirabelek a hrušek – určující pracnost sběru, rozhodně dáme přednost hruškám.

V našem katastru, v trati Chrástě a Zahrady, kde je umožněna jen rozvolněná zástavba, se velké plochy polí nevyužívají. Vysázené vzrostlé stromy hrušní plné ovoce by byly zdrojem kvasu a slivovice z hrušek – hruškovice. Ta je v poslední době stále více žádaná.

Vzhledem k pěstitelskému zaměření našeho sadu můžeme tvrdit, že je v České republice výjimečný a oprávněně nazvaný Sadem klenotů.

Ještě poznámka o vzniku našeho buchlovského sadu. Vznikl vstřícností místního úřadu městyse, velkou pomoc při realizaci poskytoval někdejší tajemník úřadu pan ing. Miloslav Hrdý. Odbornou pomoc při určování odrůd dával místní nadšenec – ovocnář a pamětník pan Jan Horák. Patří jim velký dík.

Hrušky Škaredky a Šarpulky z letošní úrody v obecním Sad klenotů na Trnávkách

Václav Rajskup st., foto -bž-

Z expozice Muzea Podhradí

Příběhy předmětů Muzea Podhradí Buchlovce

Vážení čtenáři, věříme, že vás podrobnější informace o specialitách našeho muzea zaujmou, a že je budete chtít shlédnout na vlastní oči. Byli bychom potěšeni, budete-li na tyto sloupky reagovat svými připomínkami, doplněním našich poznatků, radami apod.

Těšíme se na další spolupráci s Vámi, protože Muzeum Podhradí Buchlovce chce být také připomínkou osudů Vašich rodin a zásobárnou vědění pro Vaše děti a vnoučata.

Hliněné cihly v dřevěných formách

Hliněné nepálené cihly jsou používány ve stavebnictví odnepaměti. V našich zemích se využití nepálených cihel omezuje od 19. století, kdy došlo k výraznému technologickému posunu při výrobě pálených cihel (karuselová cihlářská pec) a následnému zlevnění pálených cihel. Dnes se zpátky tyto nepálené cihly začínají vkládat do stavebních konstrukcí hlavně pro své výborné akumulační vlastnosti, regulaci vlhkosti vzduchu a vytvoření vhodnějších mikroklimatických podmínek v objektu.

Tradiční hliněné cihly

Byly vyráběny v hlinících, které byly v každé vesnici, či cihelnách ve městech. Při samovýrobě opět vidíme rozmanitost ve složení cihel podle místních podmínek. Často byly přidávány organická plniva (slaměná řezanka, plevy). Cihly byly vyráběny ručně vtlačováním hliněného těsta do dřevěných forem.

Tradiční hliněné směsi

Hliněné omítky a zdící malty v historických stavbách se vyznačují rozmanitostí složení a zpracováním v souvislosti s dosažitelností vhodných materiálů. Potkáváme se s omítkami složenými pouze z místní hlíny obsahující již určitý díl písků v podhorských oblastech, ale také s omítkami z jemných jílů v nížinách, kde je přidáváno relativně velké množství organických plniv (slaměná řezanka, plevy, osiny, pazdeří).

Tradiční omítky byly často pojednány dekorativními vtlačovanými motivy (obloučky, květinové motivy, srdce atd.). V našich zemích byly většinou opatřeny vápennou malbou. V jiných zemích mnohdy zůstávají omítky bez olíčení, jejich trvanlivost je podmíněna utažením povrchu a přidáním dalších přísad (koňský nebo kravský hnůj).

(Dar: cihlářská forma na kotovice, Květoslava Ležáková, Prostějov.)

Faska na sádlo

Faska na sádlo je smaltovaná nádoba, která sloužila k uchování větších množství (30 litrů) sádla při domácích zabijačkách v dobách, kdy se zabíjela prasata velmi tučná (hmotnosti blížící se 300 kg), ze kterých se „vytopilo“ až 45 kg sádla.

Faska je nádoba tvaru komolého kužele, ve které se sádlo v chladnějším domácím prostoru udrželo po celý rok.

Jen pro zajímavost, objem V komolého rotačního kužele je

$$V = \frac{\pi h}{3} (r_1^2 + r_1 r_2 + r_2^2)$$

kde r jsou spodní a vrchní průměry – dno a víko, h je výška smaltované nádoby.

(Dar: Faska smaltovaná 30 litrová, Ing. Pavel Dvořan, Buchlovice.)

S potěšením **Miloslav Hrdý**

Buchlovické dožínky v podání Arnošta Hrabala

Vážení spoluobčané,

v neděli 25. září proběhne v našem městysi již potřetí Trh v podhradí. Rádi uvítáme v řadě prodejců i místní občany, kteří nabídnou k prodeji své domácí produkty či výrobky. Informace, dotazy, návrhy či přihlášky u Pavly Večeřové v Československém kulturním centru nebo na telefonním čísle 724 030 056.

Výzva nejspíš pro ženy:

Při Trhu v podhradí bude podobně jako loni i letos vyhlášená „**SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ JABLEČNÉ COKOLI**“. Neváhejte se zapojit! Začněte vymýšlet recepty a před dnem konání Trhu napečte něco dobrého s jablky a vzorky v dostatečném množství přineste v den Trhu, tj. v neděli 25. září od 9,00 do 9,30 paní Simoně Dvouleté na náměstí (stánek bude označen).

Výzva nejspíš pro muže:

Zároveň taky vyhlašujeme **SOUTĚŽ O TITUL „BUCHLOVSKÝ ŠÍP“**. Naleštěte svůj podomácký vyrobený či zakoupený traktor a zúčastněte se spanilé jízdy. Neváhejte a přihlaste se k účasti Janu Rybářovi v TIC Buchlovice, tel. 572 595 996, nebo Pavlu Krystýnkovi, tel. 731 616 983. Titul Buchlovský šíp získá ten, který se bude nejvíce líbit návštěvníkům Trhu v podhradí.

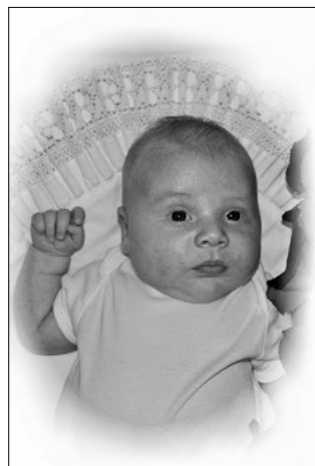
Z HISTORIE HASIČSKÉHO SBORU V BUCHLOVICÍCH

Výstava fotografií ke 140. výročí založení SDH v Buchlovicích bude otevřena od 20. 8. do 21. 11. 2016 v přízemí Muzea Podhradí.

Dne 29. července jsme přivítali nové buchlovické občánky do života – zleva: Magdalenu Prostinákovou, Ninu Pazderovou a Kryštofa Kadlece. Naším malým spoluobčánkům přejeme všechno nejlepší, štěstí a zdraví. (foto Oldřich Stránský)

JUBILANTI V ZÁŘÍ 2016

75 let

Ladislava Karásková
Jitka Běhávková
Zdenka Halášová (Domov pro seniory Buchlovice)

80 let

Vlasta Krystýnková
Vladimír Bureš

85 let

Zdenka Fialová (Domov pro seniory Buchlovice)
Libuše Bucharová
Ludmila Nováková

Dodatečně blahopřejeme paní Anně Postřimovské k 95. narozeninám, které oslavila v červenci 2016.

V měsíci srpnu oslavil pan Oldřich Lukeščík – dlouholetý aktivní člen Sboru dobrovolných hasičů v Buchlovicích, chovatel včel a zahrádkář – své 80. narozeniny. K jeho životnímu jubileu mu popřáli přátelé a známí hodně štěstí a zdraví do dalšího života. K srdečnému přání se přidávají i členové redakční rady Buchlovského zpravodaje a zaměstnanci městyse Buchlovice. (foto -bž-)

XV. ročníku Festivalu česneku přálo krásné letní počasí (foto -bž-)

Obecní Sad klenotů na Trnávkách – sad starých buchlovických odrůd jabloní, hrušní a peckovin – letos poskytl jednu ze svých prvních úrod – jablka režňata a hrušky baby, které přinesl na ochutnání zahrádkař Václav Rajsкуп.

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

(periodický tisk územního samosprávného celku)

Vydává městys Buchlovice, IČ 00290866, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně, řídí redakční rada, výkonní redaktori Mgr. Pavla Večeřová, Mgr. Vlastimil Kořínek a Bořek Žižlavský. 350 výtisků. Cena 20 Kč

Registrační číslo MK ČR E 13102

Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.

Sazba Vít Kučera, tisk HUDEC print, s. r. o., Buchlovice